



NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ

„Współfinansowane z unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (Funduszu Modernizacyjnego)”



Program priorytetowy: Część 2) Wysokosprawna kogeneracja z biogazu

L.p.	Nazwa organizacji/podmiotu, zgłaszającego uwagi	Osoba do kontaktu	Obecne zapisy	Proponowane zmiany	Uzasadnienie	Status uwagi	Wyjaśnienie
1	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej Departament Programów Infrastrukturalnych	Zastępca Dyrektora Departamentu MFIPF - Departament Programów Infrastrukturalnych			należy zapewnić demarkację pomiędzy analogicznymi obszarami wsparcia ramach programu FEnIKS 2021-2027 – działanie FENX.02.01 Infrastruktura ciepłownicza/nabór na IF w zakresie źródeł wysokosprawnej kogeneracji oraz KPO – inwestycja B1.1.1 „Inwestycje w źródła ciepła w systemach ciepłowniczych” ; wobec braku informacji o planowanym terminie ogłoszenia naboru w ramach Funduszu Modernizacyjnego, należy zapewnić demarkację czasową. Zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami w pierwszej kolejności ma zostać ogłoszony nabór w KPO (obecnie planowany w I kwartale 2025 r. jednak termin jest konsekwentnie przesuwany przez MKiŚ/NFOŚiGW), a następnie nabór w programie FEnIKS 2021-2027 (planowany w terminie 1.09.2025-30.11.2025 zgodnie z aktualnym harmonogramem naborów dla FEnIKS); należy zapewnić uzgodnienie programu oraz demarkacji z Departamentem Funduszy Europejskich w MKiŚ – Instytucją Pośredniczącą w FEnIKS 2021-2027 oraz IOI w inwestycji B1.1.1 w KPO	przyjęta	Dla zapewnienia demarkacji czasowej planuje się ogłoszenie pierwszego naboru w terminie IV kw 2025/I kw 2026, po ogłoszeniu naborów FEnIKS 2021-2027 oraz Krajowego Planu Odbudowy (KPO).
2	Związek Komunalny Gmin "Czyste Miasto, Czysta Gmina", Kalisz	Prezes Zarządu, Kierownik Działu Inwestycji	7.2. Intensywność dofinansowania 1) dofinansowanie w formie dotacji do 40% kosztów kwalifikowanych, z zastrzeżeniem, że kwota dotacji nie może przekroczyć kwoty pożyczki udzielonej przez NFOŚiGW, na ten sam projekt, z zastrzeżeniem postanowień pkt 7.2.3;	7.2. Intensywność dofinansowania 1) dofinansowanie w formie dotacji do 70 kosztów kwalifikowanych, z zastrzeżeniem, że kwota dotacji nie może przekroczyć kwoty pożyczki udzielonej przez NFOŚiGW, na ten sam projekt, z zastrzeżeniem postanowień pkt 7.2.3;	Wytwarzanie biogazu i jego energetyczne zagospodarowanie powinno być jednym z głównych priorytetów w zakresie transformacji energetycznej. Jest to rozproszone, stabilne i sterowalne OZE realizujące także ważne cele środowiskowe jakim jest poza wytwarzaniem energii także zagospodarowanie bioodpadów komunalnych oraz produkcja naturalnych nawozów organicznych.	odrzucona	Środki Funduszu Modernizacyjnego (FM) przeznaczone są, co do zasady, na efektywność energetyczną i powinny być lokowane na efektywne projekty zarówno pod względem kosztowym jak i środowiskowym. Uznano, że 70% dotacja jest nadmierna. W toku konsultacji międzyresortowych i po ostatecznym uzgodnieniu pozostawiono maksymalną wysokość dotacji na poziomie 40%.
3			KRYTERIA DOSTĘPU wiersz 14. Wnioskodawca przedstawił decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczącą inwestycji będącej przedmiotem dofinansowania.	KRYTERIA DOSTĘPU wiersz 14. Wnioskodawca przedstawił decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczącą inwestycji będącej przedmiotem dofinansowania lub złożył wniosek o wydanie decyzji.	Uzyskanie decyzji środowiskowej na tym etapie jest trudne do spełnienia. Będzie to niezbędne na następnych etapach inwestowania.	odrzucona	Doświadczenie z naboru wniosków w ramach programu "Rozwój kogeneracji w oparciu o biogaz komunalny" uwydatnił wiele nieprzygotowanych inwestycji do realizacji. Wobec konieczności wydatkowania całego budżetu do końca 2030 roku nie jest zasadne wsparcie inwestycji/projektów o niskim potencjale realizacyjnym.
4			KRYTERIA DOSTĘPU wiersz 15. W ramach planowanej inwestycji całość wytworzonego biogazu w instalacji fermentacji zostanie skierowana do wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji.	KRYTERIA DOSTĘPU wiersz 15. W ramach planowanej inwestycji 50 % wytworzonego biogazu w instalacji fermentacji zostanie skierowana do wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji.	W przypadku kierowania całego wytworzonego biogazu do wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji beneficjent nie będzie mógł produkować biometanu	odrzucona	Jest to wymóg obligatoryjny Funduszu Modernizacyjnego, aby obszar wsparcia został uznany za priorytetowy. Dla samego wytwarzania biometanu procedowany/przygotowywany jest obecnie inny projekt/inwestycja programu, który zgłoszony zostanie w obszarze niepriorytetowym.
5			KRYTERIA DOSTĘPU wiersz 17. W ramach planowanej inwestycji moc wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji po realizacji inwestycji wyniesie od 1 MW (dotyczy sumy mocy elektrycznej oraz cieplnej zainstalowanej).	KRYTERIA DOSTĘPU wiersz 17. W ramach planowanej inwestycji moc wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji po realizacji inwestycji wyniesie od 0,5 MW (dotyczy sumy mocy elektrycznej oraz cieplnej zainstalowanej).	Moc 1 MW może być trudna do uzyskania przez instalację przetwarzającą 15 000 Mg/r bioodpadów komunalnych. Wzrost mocy zwiększy promień dowozu odpadów a więc zwiększy zużycie energii i emisje z tym związane. Małe rozproszone źródła energii powinny być preferowane w ramach programu.	odrzucona	Program "Rozwój kogeneracji w oparciu o biogaz komunalny" nie określał minimalnego progu mocy co skutkowało projekt/inwestycjami o bardzo niskiej wydajności i mocy (rzędu 0,2MW), które są bardzo kosztowne i nieefektywne. W ramach niniejszego programu intencją jest promowanie projekt/inwestycja o najwyższym potencjale. W kryteriach dostępu zrezygnowano ze wskazania minimalnej wymaganej wydajności instalacji, pozostawiono natomiast minimalną moc źródła kogeneracyjnego - 1 MW.
6			KRYTERIA DOSTĘPU wiersz 18. Dla inwestycji złożony został wniosek o określenia warunków przyłączenia lub zostały wydane warunki przyłączenia (dotyczy energii elektrycznej jak i ciepła planowanego do wprowadzenia do sieci ciepłowniczej).	KRYTERIA DOSTĘPU wiersz 18. Dla inwestycji złożony został wniosek o określenia warunków przyłączenia lub zostały wydane warunki przyłączenia (dotyczy energii elektrycznej jak i/lub ciepła planowanego do wprowadzenia do sieci ciepłowniczej).	Nie dla każdej lokalizacji instalacji w ramach, której będzie wytwarzany biogaz z biomasy, w tym z odpadów komunalnych, jest możliwość sprzedaży energii cieplnej do sieci ciepłowniczej.	częściowo przyjęta	Tak sformułowane kryterium nie określa bezwzględnego wymogu sprzedaży całego wyprodukowanego ciepła do sieci. Jednak premiowane są projekt/inwestycja wykazujące jak największe wykorzystanie energii cieplnej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji wykraczającej poza potrzeby instalacji (kryteria jakościowe punktowe).

7		KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE ZASADNOŚĆ REALIZACJI INWESTYCJI 2. Planowana ilość wytworzonego biogazu w instalacji w ciągu roku Zasady oceny: 0 pkt : - Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 2 200 000 m3/rok 2 pkt - Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi nie więcej niż 4 500 000 m3/rok 4 pkt - Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi powyżej 4 500 000 m3/rok Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) powoduje odrzucenie wniosku	KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE ZASADNOŚĆ REALIZACJI INWESTYCJI 2. Planowana ilość wytworzonego biogazu w instalacji w ciągu roku Zasady oceny: 0 pkt : - Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 1 000 000 m3/rok 2 pkt - Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi nie więcej niż 2 000 000 m3/rok 4 pkt - Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi powyżej 3 000 000 m3/rok Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) powoduje odrzucenie wniosku	Zgodnie z KRYTERIUM DOSTĘPU nr 16 w ramach inwestycji dofinansowaniu podlegać będą instalacje fermentacji o wydajności nie mniejszej niż 15 tys. Mg/rok. Instalacja o takiej wydajności nie jest w stanie wygenerować 2,2 mln m3/rok biogazu. Proponujemy obniżyć do 1 mln m3/rok biogazu. Priorytetem powinno być lokalne zagospodarowywanie bioodpadów komunalnych z ograniczonym promieniem dowozu substratu i ograniczeniem emisji z transportu.	częściowo przyjęta	przereadowano. W kryteriach dostępu zrezygnowano ze wskazania minimalnej wymaganej wydajności instalacji. Obecnie proponuje się 0 punktów jeśli ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 1 800 000 m3/rok.
8		KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE ZASADNOŚĆ REALIZACJI INWESTYCJI 3. Potwierdzenie wykorzystania energii cieplnej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji wykraczającej poza potrzeby instalacji związane z procesem wytwarzania biogazu. Zasady oceny: 0 pkt : - Inwestor zakłada wykorzystanie wyprodukowanego ciepła pozostającego po jego wykorzystaniu na potrzeby wytwarzania biogazu na poziomie nie więcej niż 40%. 2 pkt: - Inwestor zakłada wykorzystanie wyprodukowanego ciepła pozostającego po jego wykorzystaniu na potrzeby wytwarzania biogazu na poziomie co najmniej od 40% do 80% średniorocznej produkcji ciepła w instalacji (potwierdza możliwości techniczne do wykorzystania na miejscu, oddania na potrzeby przemysłowe, przyłączenia do sieci ciepłowniczej, etc.). 4 pkt : - Inwestycja zakłada wykorzystanie wyprodukowanego ciepła pozostającego po wykorzystaniu na potrzeby wytwarzania biogazu na poziomie powyżej 80% średniorocznej produkcji ciepła w instalacji (potwierdza możliwości techniczne do wykorzystania na miejscu, oddania na potrzeby przemysłowe, przyłączenia do sieci	KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE ZASADNOŚĆ REALIZACJI INWESTYCJI 3. Potwierdzenie wykorzystania energii cieplnej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji wykraczającej poza potrzeby instalacji związane z procesem wytwarzania biogazu. Zasady oceny: 0 pkt : - Inwestor zakłada wykorzystanie wyprodukowanego ciepła pozostającego po jego wykorzystaniu na potrzeby wytwarzania biogazu na poziomie nie więcej niż 30%. 3 pkt: - Inwestor zakłada wykorzystanie wyprodukowanego ciepła pozostającego po jego wykorzystaniu na potrzeby wytwarzania biogazu na poziomie co najmniej od 30% do 60% średniorocznej produkcji ciepła w instalacji (potwierdza możliwości techniczne do wykorzystania na miejscu, oddania na potrzeby przemysłowe, przyłączenia do sieci ciepłowniczej, etc.). 4 pkt : - Inwestycja zakłada wykorzystanie wyprodukowanego ciepła pozostającego po wykorzystaniu na potrzeby wytwarzania biogazu	Nie we wszystkich lokalizacjach instalacji w ramach, której będzie wytwarzany biogaz z biomasy, w tym z odpadów komunalnych, na tym etapie inwestowania będzie możliwość pełnego zagospodarowania energii cieplnej. Może to nastąpić w późniejszym okresie. Kryterium to nie powinno eliminować wnioskodawcy na tym etapie.	odrzucona	w toku uzgodnień międzyresortowych oraz z EBI koniecznym okazało się pozostawienie minimalnego progu wykorzystania wyprodukowanego ciepła pozostającego po jego wykorzystaniu na potrzeby wytwarzania biogazu na poziomie co najmniej 40%.
9		KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE ZASADNOŚĆ REALIZACJI INWESTYCJI 4. Ocena procentowej zawartości selektywnie zebranych bioodpadów komunalnych w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji Zasady oceny: 0 pkt - poniżej 25% stanowią selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji, 6 pkt - selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji zawierają się pomiędzy 25% a 60%, 10 pkt - powyżej 60% stanowią selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji. Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) nie powoduje odrzucenia wniosku	KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE ZASADNOŚĆ REALIZACJI INWESTYCJI 4. Ocena procentowej zawartości selektywnie zebranych bioodpadów komunalnych w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji Zasady oceny: 0 pkt - poniżej 50% stanowią selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji, 4 pkt - selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji zawierają się pomiędzy 50% a 75%, 6 pkt - powyżej 75% stanowią selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji. Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) nie	Priorytetem powinno być energetyczne zagospodarowanie bioodpadów komunalnych w procesie fermentacji oraz budowa sieci tego typu instalacji. Powinno to być jednym z głównych priorytetów w zakresie transformacji energetycznej kraju. Jest to rozproszone, stabilne i sterowalne OZE realizujące także ważne cele środowiskowe jakim jest, poza wytwarzaniem energii, także zagospodarowanie bioodpadów komunalnych oraz produkcja naturalnych nawozów organicznych.	częściowo przyjęta	Przereadowano. Zmieniono zasady oceny kryterium. Zakresy procentowe i punktację uzgodniono z właściwymi resortami

10			KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE WYKONALNOŚĆ INWESTYCJI 1. Ocena realności wdrożenia przyjętego rozwiązania Zasady oceny: 0 pkt Wnioskodawca spełnia jedną z poniższych przesłanek: - nie dysponuje warunkami technicznymi przyłączenia (dla energii elektrycznej i ciepła)9 , - nie posiada projektu budowlanego (może być niezatwierdzony) dla 100% zakresu rzeczowego inwestycji; 2 pkt Wnioskodawca spełnia wszystkie poniższe przesłanki łącznie: - dysponuje warunkami technicznymi przyłączenia dla energii elektrycznej lub ciepła9, - posiada dokumenty potwierdzające dysponowanie środkami na sfinansowanie 100% wkładu własnego (zabezpieczone środki własne, promesy); - posiada projekt budowlany (może być niezatwierdzony) dla 100% zakresu rzeczowego inwestycji; 4 pkt Wnioskodawca spełnia wszystkie poniższe przesłanki łącznie: - dysponuje warunkami technicznymi przyłączenia dla energii elektrycznej i ciepła , - złożył wniosek o wydanie pozwolenia na budowę dla inwestycji; - posiada ostateczną decyzję środowiskową obejmującą całą inwestycję; 6 pkt Wnioskodawca spełnia wszystkie poniższe przesłanki łącznie:	KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE WYKONALNOŚĆ INWESTYCJI 1. Ocena realności wdrożenia przyjętego rozwiązania Zasady oceny: 0 pkt Wnioskodawca spełnia lub oświadcza, że spełni w ciągu 12 miesięcy jedną z poniższych przesłanek: - nie dysponuje warunkami technicznymi przyłączenia (dla energii elektrycznej i ciepła)9 , - nie posiada projektu budowlanego (może być niezatwierdzony) dla 100% zakresu rzeczowego inwestycji lub nie posiada Specyfikacji Warunków Zamówienia dla inwestycji realizowanych w formule "zaprojektuj i wybuduj"; 2 pkt Wnioskodawca spełnia lub oświadcza, że spełni w ciągu 12 miesięcy wszystkie poniższe przesłanki łącznie: - dysponuje warunkami technicznymi przyłączenia dla energii elektrycznej lub ciepła9, - posiada dokumenty potwierdzające dysponowanie środkami na sfinansowanie 100% wkładu własnego (zabezpieczone środki własne, promesy); - posiada projekt budowlany (może być niezatwierdzony) dla 100% zakresu rzeczowego inwestycji lub posiada Specyfikację Warunków Zamówienia dla inwestycji realizowanych w formule "zaprojektuj i wybuduj"; 4 pkt Wnioskodawca spełnia lub oświadcza, że spełni w ciągu 12 miesięcy wszystkie poniższe przesłanki	Przewlekłość procesu uzyskiwania decyzji administracyjnych jest jednym z głównych problemów realizacji inwestycji w gospodarce odpadami. Proponujemy dać wnioskodawcom dodatkowy czas na ukończenie procedur będących w trakcie procedowania.	odrzucona	Doświadczenie z naboru wniosków w ramach programu Rozwój kogeneracji w oparciu o biogaz komunalny uwydatnił wiele nieprzygotowanych projektów/inwestycji do realizacji. Wobec konieczności wydatkowania całego budżetu do końca 2030 roku nie jest zasadne wsparcie projektów/inwestycji o niskim potencjale realizacyjnym. Jednocześnie planowane jest ogłoszenie co najmniej 2 naborów wniosków o dofinansowanie.
11	mLeasing Sp. z o.o. ul. Prosta 18 00-850 Warszawa	Pełnomocnik ds. Funduszy UE	7.3.b) w przypadku gdy jedna inwestycja jest realizowana zarówno w ramach umowy pożyczki jak i dotacji – dotacja może zostać wypłacona po wypłacie wszystkich transz pożyczki. Płatność końcowa stanowiąca 5% kwoty udzielonego dofinansowania (łącznie w formie dotacji i pożyczki) jest dokonywana wyłącznie w ramach dotacji;	7.3.b) w przypadku gdy jedna inwestycja jest realizowana zarówno w ramach umowy pożyczki jak i dotacji – dotacja może zostać wypłacona przed wypłatą wszystkich transz pożyczki. Płatność końcowa stanowiąca 5% kwoty udzielonego dofinansowania (łącznie w formie dotacji i pożyczki) może być dokonywana zarówno w ramach dotacji, jak również pożyczki;	Wprowadzona zmiana pozwoli przedsiębiorstwom na sprawniejsze dysponowanie środkami .	odrzucona	Przyjęte założenie zmniejsza ryzyko finansowania projektu/inwestycji przez NFOŚiGW, a dodatkowo potwierdza zaangażowania inwestora w realizację oraz sprawne rozliczenie inwestycji.
12	NEO Bio Energy Sp. z o.o. ul. F. Klimczaka 1, 02-797 Warszawa	Manager ds. Projektów	6. 2) c) K walifikuje się koszty budowy magazynu energii (energii elektrycznej i ciepła), zintegrowanego ze źródłem energii, realizowanym w ramach inwestycji, w wielkości odpowiadającej parametrom instalacji będącej przedmiotem wniosku o dofinansowanie,	brak	Należy dokładnie określić wielkość odpowiadającą parametrom instalacji. Dla magazynów energii ma to być moc zainstalowana czy pojemność?	odrzucona	Na warunkach ogólnych wytycznych kwalifikowania wydatków oczekiwanym jest, że wielkość poszczególnych elementów technologicznych muszą być adekwatne do planowanej wydajności instalacji.
13			6. 3) c) K oszty poniesione przed dniem złożenia wniosku mogą być kwalifikowane do wysokości nieprzekraczającej 5% kosztów kwalifikowanych inwestycji, wyłącznie w ramach dofinansowania w formie pożyczki na warunkach rynkowych,	brak	Czy w tym środku pomocowym należy spełnić przesłanki "efektu zachęty"?	częściowo przyjęta	Wykreślono zapis. Przy wnioskowaniu o dotację oraz pożyczkę preferencyjna należy spełnić "efekt zachęty".
14			7.3. 7) F inansowaniu podlegają wyłącznie instalacje fermentacji, wykorzystujące biogaz do wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji o zainstalowanej mocy od 1 MW (łączna moc źródła kogeneracyjnego);	brak	Należy jasno określić czy ma to być moc znamionowa czynna generatora (prądnicy) czy zespołu wytwórczego.	odrzucona	Moc zainstalowana dotyczy sumy energii elektrycznej i ciepła (zespołu wytwórczego).

15	proGEO sp. z o.o. Al. Armii Krajowej 45 50-541 Wrocław	DYREKTOR, PROKURENT	Kryteria jakościowe punktowe I. zasadność realizacji inwestycji 2. Planowana ilość wytworzonego biogazu w instalacji w ciągu roku. 0 pkt : Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 2 200 000 m3/rok 3 pkt Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi nie więcej niż 4 500 000 m3/rok 5 pkt Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi powyżej 4 500 000 m3/rok	Kryteria jakościowe punktowe I. zasadność realizacji inwestycji 2. Planowana ilość wytworzonego biogazu w instalacji w ciągu roku. 0 pkt : Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 1 800 000 m3/rok 3 pkt Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi nie więcej niż 3 000 000 m3/rok 5 pkt Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi powyżej 3 000 000 m3/rok	Średnia biogazodochodowość bioodpadów wynosi 100-120 Nm3/Mg. Stąd proponuje się przyjęcie mniejszych od proponowanych wartości odpowiadających wymogom kryteriów dostępu <u>15.000</u> Mg x 120 Nm3/Mg = 1.800.000 m3 dla 3 punktów oraz średniej planowanej dużej instalacji w warunkach krajowych 30.000 Mg x 100 Nm3/Mg = 3.000.000 m3 dla 5 pkt.	częściowo przyjęta	Przeredagowano brzmienie kryterium. Obecnie proponuje się 0 punktów, jeśli ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 1 800 000 m3/rok.
16			Kryteria jakościowe punktowe I. zasadność realizacji inwestycji 4. Ocena procentowej zawartości selektywnie zebranych bioodpadów komunalnych w całkowitym strumieniu poddawanym procesowi fermentacji 0 pkt poniżej 25% stanowią selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanym procesowi fermentacji, 4 pkt selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanym procesowi fermentacji zawierają się pomiędzy 25% a 60%, 6 pkt	Kryteria jakościowe punktowe I. zasadność realizacji inwestycji 4. Ocena procentowej zawartości selektywnie zebranych bioodpadów komunalnych w całkowitym strumieniu poddawanym procesowi fermentacji 0 pkt poniżej 50% stanowią selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanym procesowi fermentacji, 4 pkt selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanym procesowi fermentacji zawierają się pomiędzy 50% a 70%	Z uwagi na zmianę rodzajów inwestycji oraz usunięcie kryterium dostępu związane z minimalną procentową ilością przetwarzania bioodpadów należy wzmocnić wagę przetwarzania bioodpadów pochodzenia komunalnego.	częściowo przyjęta	Przeredagowano brzmienie kryterium. Zmieniono częściowo zasady oceny kryterium.
17			Kryteria jakościowe punktowe II. Wykonalność inwestycji 1. Ocena realności wdrożenia przyjętego rozwiązania punktacja związana z posiadaniem projektu budowlanego	Kryteria jakościowe punktowe II. Wykonalność inwestycji 1. Ocena realności wdrożenia przyjętego rozwiązania punktacja związana z posiadaniem projektu budowlanego lub pełną dokumentacją przetargową, w tym Programem funkcjonalno-użytkowym	Dla podmiotu komunalnego nie ma możliwości wykonania projektu budowlanego konkretnej technologii. Z uwagi na różnice technologiczne (położenie mieszadeł, możliwość przylegania komór względem siebie, zastosowanie systemu mieszania przed procesem oraz kierunek podawania wsadu i odwadniania związany z układem sieci) uniemożliwiają wykonanie projektu budowlanego przed postępowaniem przetargowym. W celu zachowania transparentności oraz konkurencyjności należy dopisać w przypadku punktacji w zakresie posiadania dokumentacji przetargowej równoważnie pełnej dokumentacji przetargowej wraz z Programem funkcjonalno-użytkowym.	przyjęta	Przeredagowano brzmienie kryterium. Zmieniono zasady oceny kryterium.
18			Kryteria dostępu	Kryteria dostępu pkt. 21 Wnioskodawca potwierdził możliwość zbytu nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin w postaci płynnej i stałej	Należy uzupełnić kryteria dostępu o zapis: Wnioskodawca potwierdził możliwość zbytu nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin w postaci płynnej i stałej. Należy bezwzględnie wymagać zagwarantowania odbioru pofermentatu z planowanych instalacji (zwłaszcza pofermentatu płynnego, którego magazynowanie ograniczone jest do zaplanowanych zbiorników).	częściowo przyjęta	Kryterium jakościowe punktowe nr 1 zakłada odrzucenie wniosku w przypadku braku możliwości zbytu nawozu albo środka wspomagającego.
19			Punktacja	Należy dostosować punktację do możliwości wnioskowania dla instalacji komunalnych podlegających przepisom ustawy o zamówieniach publicznych	Dla przykładowego rozwiązania (na podstawie wielu zaplanowanych lub zrealizowanych instalacji znanych autorowi) - instalacja na 30.000 Mg/rok dla bioodpadów komunalnych z selektywnego zbierania (konieczność budowy instalacji doczyszczającej bioodpady przed procesem oraz kompostowni wraz z pełną infrastrukturą): I. 1. - 5 x 2 = 10 pkt (max) I. 2. - 3 x 3 = 9 pkt (dla instalacji 30.000 Mg na bioodpady wytworzone zostanie ok. 3.000.000 m3 biogazu) I. 3. - 3 x 3 = 9 pkt (raczej nie będzie możliwości wykorzystania poza zakładem ciepła z uwagi na dalsze oddalenie instalacji) I. 4. - 6 x 2 = 12 pkt (max) II. 1. - 0 pkt (brak możliwości realizacji projektu budowlanego) III. 1. - 2 x 3 = 6 pkt (instalacje dla bioodpadów mają wyższe nakłady inwestycyjne od instalacji z przemysłu przetwórstwa np. mokrej fermentacji homogenicznych odpadów, ale rozwiązują problemy z odpadami i zwiększają poziomy recyklingu) III. 2. - 3 x 3 = 9 pkt (jw..) łącznie 55pkt < 60pkt - brak możliwości wnioskowania	częściowo przyjęta	Dokonano weryfikacji kryteriów oraz wprowadzono większe różnicowanie punktacji dla poszczególnych przedziałów.
20	ORLEN S.A. ul. Bielańska 12, 00-085 WARSZAWA	Kierownik projektu	6. Koszty kwalifikowane c) kwalifikuje się koszty budowy magazynu energii (energii elektrycznej i ciepła), zintegrowanego ze źródłem energii, realizowanym w ramach inwestycji, w wielkości odpowiadającej parametrom instalacji będącej przedmiotem wniosku o dofinansowanie	c) kwalifikuje się koszty budowy magazynu energii (energii elektrycznej i/lub ciepła), zintegrowanego ze źródłem energii, realizowanym w ramach inwestycji, w wielkości odpowiadającej parametrom instalacji będącej przedmiotem wniosku o dofinansowanie	Aktualna treść zapisu może wprowadzać w błędne przekonanie, że kwalifikacji podlega magazyn obejmujący zarówno magazynowanie energii elektrycznej jak i ciepła. Uwzględnienie uwagi pozwoli na jasne określenie kwalifikowalności kosztów inwestycyjnych w magazyny energii elektrycznej i/lub cieplnej.	przyjęta	Zmieniono brzmienie na następujące: "kwalifikuje się koszty budowy magazynu energii (energii elektrycznej lub ciepła), zintegrowanego ze źródłem energii, realizowanym w ramach inwestycji, w wielkości odpowiadającej parametrom instalacji będącej przedmiotem wniosku o dofinansowani".
21			6. Koszty kwalifikowane f) koszty infrastruktury służące wyłącznie do przygotowania wsadu do procesu fermentacji mogą być kwalifikowane do wysokości nieprzekraczającej 20% kosztów kwalifikowanych inwestycji,	f) koszty infrastruktury służące wyłącznie do przygotowania i magazynowania wsadu do procesu fermentacji mogą być kwalifikowane do wysokości nieprzekraczającej 20% kosztów	Magazynowanie pewnej części wkładu substratowego na potrzeby procesu fermentacji jest niezbędne w celu zapewnienia bezpieczeństwa ciągłości i niezmienności parametrów procesu fermentacji. W związku z tym postulujemy rozszerzenie kwalifikacji kosztów o obiekty służące magazynowaniu substratów, a jeśli było to pośrednio zawarte w ramach "przygotowania wsadu" postulujemy o bezpośrednie uwzględnienie kosztów inwestycyjnych związanych z magazynowaniem substratu.	odrzucona	W związku z relatywnie niewielkim budżetem programu (zmniejszeniem z 2,5 do 1 mld zł), nie wydaje się zasadne nadmierne kwalifikowanie pobocznych kosztów inwestycji związanych w produkcją biogazu do wytwarzanie energii i ciepła. Środki Funduszu Modernizacyjnego mają wspierać aspekty przede wszystkim energetyczne, nie infrastrukturę do magazynowania odpadów.

22			6. Koszty kwalifikowane e) Koszty przyłączy do sieci elektroenergetycznej dystrybucyjnej lub przesyłowej, sieci ciepłowniczej ponoszone przez beneficjenta projektu (jako wytwórcy biogazu) lub koszty przyłączenia na własne potrzeby (dotyczące inwestycji będącej przedmiotem projektu), kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 10% kosztów kwalifikowanych inwestycji	e) Koszty przyłączy do sieci elektroenergetycznej dystrybucyjnej lub przesyłowej, sieci ciepłowniczej ponoszone przez beneficjenta projektu (jako wytwórcy biogazu) lub koszty przyłączenia na własne potrzeby (dotyczące inwestycji będącej przedmiotem projektu), kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 20% kosztów kwalifikowanych inwestycji	W przypadku mniejszych instalacji biogazowych ograniczenie kosztów przyłączy do 10% kosztów kwalifikowanych może nie być wystarczające.	przyjęta	Uwaga przyjęta w zaproponowanym brzmieniu.
23			Efektywność Kosztowa 2 Efektywność kosztowa projektu w stosunku do planowanej wydajności instalacji będącej przedmiotem wniosku.		Uwaga Ogólna: Postulujemy zmniejszenie wagi lub zmianę zasad oceny kryterium. Efektywność kosztowa przy zaproponowanych zasadach oceny będzie zależna od stosowanych substratów, przy czym finalna decyzja inwestycyjna jest głównie podejmowana na podstawie lokalnej dostępności substratów - a te są mniej lub bardziej kaloryczne. Przedstawione zasady oceny promują beneficjentów którzy lokalnie mają dostęp do bardziej energetycznych substratów. W jaki sposób będzie weryfikowana efektywność już działającej instalacji w okresie trwałości projektu w przypadku wystąpienia znacznych rozbieżności (np. załamanie rynku danego substratu lub wprost zakładanie substratów w celu uzyskania max ilości punktów, a następnie ich podmiana na bardziej opłacalne/dostępne lokalnie), jak wpłynie to na rozliczenie projektów?	odrzucona	Efektywność kosztowa jest liczona jako iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz projektu/inwestycji o szacowanej wydajności instalacji będącej przedmiotem wniosku. Nie odnosi się ona do kaloryczności wsadu.
24			Kryterium Jakościowe 4 Zasady oceny: 0 pkt – poniżej 25% stanowią selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji, 4 pkt – selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji zawierają się pomiędzy 25% a 60%, 6 pkt – powyżej 60% stanowią selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji. Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) nie powoduje odrzucenia wniosku	Zasady oceny: 0 pkt – poniżej 25% stanowią selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu masowym poddawanych procesowi fermentacji, 4 pkt – selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu masowym poddawanych procesowi fermentacji zawierają się pomiędzy 25% a 60%, 6 pkt – powyżej 60% stanowią selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu masowym poddawanych procesowi	Istotnym jest doprecyzowanie czy chodzi o strumień masowy czy objętościowy substratów poddawanych fermentacji. Dodatkowo postulujemy uwzględnienie w kryterium kodów odpadowych BDO, które mogą zostać zaliczone do wymaganego wolumenu przetwarzanych substratów. Doprecyzowanie umożliwi jasne stosowanie kryterium w stosunku do zgłoszonych przedsięwzięć inwestycyjnych starających się o wsparcie z programu priorytetowego, co pozwoli na zapewnienie równej i sprawiedliwej oceny przedsięwzięć.	częściowo przyjęta	Przeredagowano. Zasady oceny uzgodniono ostatecznie z właściwymi resortami.
25	Wiktoria N.	Wiktoria N.	6.2) b) kwalifikuje się koszty budowy i wyposażenia kompostowni odpadów przeznaczonych wyłącznie do kompostowania masy pofermentacyjnej pochodzącej z biogazowni objętej wnioskiem lub budowy linii służącej do higienizacji oraz przygotowania masy pofermentacyjnej do przygotowania z niej nawozu lub środka poprawiającego właściwości gleby.	kwalifikuje się koszty budowy i wyposażenia kompostowni biomasy, w tym odpadów biodegradowalnych/zielonych.	Masa pofermentacyjna jest bardzo rzadkim substratem, dlatego najlepszym rozwiązaniem jest jej rozdzielenie na frakcję mokrą oraz suchą. Frakcja mokra jest pożądanym przez rolników towarem nawozowym podczas gdy frakcja stała powinna podlegać stabilizacji w kompostowni. Kompostowanie natomiast wymagana materiału strukturalnego w celu jego najlepszego przebiegu. Takim materiałem strukturalnym może być słoma (produkt), ale mogą być również gałęzie czy trawy będące odpadami biodegradowalnymi. Dlatego proponujemy aby punkt b nie ograniczać do masy pofermentacyjnej, a uwzględnić wszystkie odpady biodegradowalne, ewentualnie odpady zielone. Zapis ten pozwoli zagospodarować większą ilość odpadów biodegradowalnych na zakładzie realizując cel programu bez konieczności budowania kolejnych. Zapis ten nie spowoduje wykorzystania środków tylko do budowy kompostowni, ponieważ podstawowym wymaganiem programu jest produkcja biogazu, na którym opiera się cała inwestycja.	odrzucona	Środki Funduszu Modernizacyjnego mogą być przeznaczone na infrastrukturę służącą efektywności energetycznej - tu na wysokosprawną kogenerację. Poboczne koszty, niezwiązane z zagospodarowaniem pfermentu z procesu produkcji biogazu, nie mogą być uznane za kwalifikowane.
26			USUNIĘTO/BRAK	kwalifikuje się koszty instalacji i urządzeń pozwalających na wykorzystanie nadwyżki wytworzonej energii realizujące cele programu na terenie inwestycji do wysokości 5% kosztów kwalifikowalnych inwestycji,	Koszty instalacji i urządzeń pozwalających na wykorzystanie nadwyżki wytworzonej energii realizujące cele programu na terenie inwestycji warto wziąć pod uwagę szczególnie gdy najlepiej oceniany jest jak najwyższy poziom wykorzystania wytworzonej energii w jednostce kogeneracyjnej na potrzeby własne. Koszty te nie podrażają kosztów projektów biogazowych, a właśnie pozwalają na ich pełne wykorzystanie i uzasadnienie. Wówczas gdy instalacja jest odpowiednio zbilansowana. Większa biogazownia jest proporcjonalnie tańsza i wytwarza więcej energii. Zagospodarowanie ciepła na terenie zakładu dla zrealizowania celów programu jakimi jest m.in. wytworzenie nawozu jest uzasadnione i ekonomicznie konieczne. Podczas gdy najwyżżej oceniane jest uzyskanie produktu końcowego w postaci nawozu. GOZ - odpady - najlepszej jakości nawóz. Koszt taki w celu kontroli wydatków z programu powinien być ograniczony do 5% kosztów kwalifikowalnych inwestycji.	odrzucona	W związku z relatywnie niewielkim budżetem programu, nie wydaje się zasadne nadmierne kwalifikowanie pobocznych kosztów inwestycji związanych w produkcją biogazu do wytwarzanie energii i ciepła.

27			6. 4) b) nie kwalifikuje się kosztów nabycia nieruchomości; 7.2.3) dla inwestycji realizowanych w formule „project finance” wymagany jest udział środków własnych Wnioskodawcy (z zastrzeżeniem, że środki własne nie obejmują: kredytów bankowych, emisji obligacji, pożyczek właścicielskich, pożyczek udzielonych przez inne podmioty itp.) w wysokości co najmniej 15% kosztów kwalifikowanych inwestycji, wniesionych w postaci udziału kapitału zakładowego pokrytego wkładem pieniężnym	b) kwalifikuje się kosztów nabycia nieruchomości do 15% kosztów kwalifikowanych inwestycji; ALE ZE ZMIANĄ: 7.2.3) dla inwestycji realizowanych w formule „project finance” wymagany jest udział środków własnych Wnioskodawcy (z zastrzeżeniem, że środki własne nie obejmują: kredytów bankowych, emisji obligacji, pożyczek właścicielskich, pożyczek udzielonych przez inne podmioty itp.) w wysokości co najmniej 15% kosztów kwalifikowanych inwestycji, wniesionych w postaci udziału kapitału zakładowego. LUB b) nie kwalifikuje się kosztów nabycia nieruchomości; ALE ZE ZMIANĄ: 7.2.3) dla inwestycji realizowanych w formule „project finance” wymagany jest udział środków własnych Wnioskodawcy (z zastrzeżeniem, że środki własne nie obejmują: kredytów bankowych, emisji obligacji, pożyczek właścicielskich, pożyczek udzielonych przez inne podmioty itp.) w wysokości co najmniej 15% kosztów kwalifikowanych inwestycji, wniesionych w postaci udziału kapitału zakładowego pokrytego wkładem pieniężnym lub posiadanie nieruchomości będącej środkiem trwałym wnioskodawcy o wartości min. 15% kosztów kwalifikowanych.	Koszt nieruchomości jest podstawowym i kluczowym kosztem dla przedsięwzięcia w szczególności gdy jest ono zaplanowane na dziesiątki lat. Powinien on być zakwalifikowany i stanowić wkład własny przedsiębiorcy albo powinien stanowić możliwe zabezpieczenie. Przez co punkt ten wiąże się z pkt 7.2.3 z którego można odpowiednio usunąć „pokrytego wkładem pieniężnym” lub dodać „posiadanie nieruchomości będącej środkiem trwałym wnioskodawcy o wartości min. 15% kosztów kwalifikowanych” co dokładniej zostało opisane poniżej.	odrzucona	Nie jest możliwe przeformułowanie tego warunku, wynika on z przyjętych zasad w NFOŚiGW dla projektów/inwestycji w formule "project finance".
28			7.2.1) dofinansowanie w formie dotacji do 40% kosztów kwalifikowanych, z zastrzeżeniem, że kwota dotacji nie może przekroczyć kwoty pożyczki udzielonej przez NFOŚiGW, na ten sam projekt, z zastrzeżeniem postanowień pkt 7.2.3; 7.2.2) dofinansowanie w formie pożyczki do 100 % kosztów kwalifikowanych, z zastrzeżeniem postanowień pkt 7.2.3; 7.2.3) dla inwestycji realizowanych w formule „project finance” wymagany jest udział środków własnych Wnioskodawcy (z zastrzeżeniem, że środki własne nie obejmują: kredytów bankowych, emisji obligacji, pożyczek właścicielskich, pożyczek udzielonych przez inne podmioty itp.) w wysokości co najmniej 15% kosztów kwalifikowanych inwestycji,	7.2.1) dofinansowanie w formie dotacji do 40% kosztów kwalifikowanych, z zastrzeżeniem, że kwota dotacji nie może przekroczyć kwoty pożyczki udzielonej przez NFOŚiGW, na ten sam projekt, z zastrzeżeniem postanowień pkt 7.2.3; 7.2.2) dofinansowanie w formie pożyczki do 100 % kosztów kwalifikowanych, z zastrzeżeniem postanowień pkt 7.2.3; 7.2.3) dla inwestycji realizowanych w formule „project finance” wymagany jest udział środków własnych Wnioskodawcy (z zastrzeżeniem, że środki własne nie obejmują: kredytów bankowych, emisji obligacji, pożyczek właścicielskich, pożyczek udzielonych przez inne podmioty itp.) w wysokości co najmniej 15% kosztów kwalifikowanych inwestycji, wniesionych w postaci udziału kapitału zakładowego pokrytego wkładem pieniężnym lub posiadanie nieruchomości będącej środkiem trwałym wnioskodawcy o wartości min. 15% kosztów kwalifikowanych. LUB 7.2.3) dla inwestycji realizowanych w formule „project finance” wymagany jest udział środków własnych Wnioskodawcy (z zastrzeżeniem, że środki własne nie obejmują: kredytów bankowych, emisji obligacji, pożyczek właścicielskich, pożyczek udzielonych przez inne podmioty itp.) w wysokości co najmniej 15% kosztów kwalifikowanych inwestycji,	Proponujemy dodanie do pkt 7.2.3 w związku z pkt 7.2.1 oraz 7.2.2 możliwości uwzględnienia nieruchomości będącej środkiem trwałym wnioskodawcy o wartości min. 15% kosztów kwalifikowanych lub usunięcie ograniczenia wniesienia udziału kapitału zakładowego do pokrytego wkładem pieniężnym. Zabezpieczenie Państwa na nieruchomości będącej własnością przedsiębiorcy jest bardzo bezpieczną i pewną formą, która potwierdza wiarygodność przedsiębiorcy. Dokładna analiza inwestycji przez wnioskodawcę oraz oczywiście przez NFOŚiGW i przedstawicieli Unii Europejskiej potwierdzają zasadność, strategiczność oraz potrzebę takich inwestycji przez co ryzyko zostało ograniczone do minimum. Dodatkowo odsetki od udzielenia wyższej pożyczki to rekompensują i uzasadniają możliwość dofinansowania w formie pożyczki do 100 % kosztów kwalifikowanych również dla inwestycji realizowanych w formule „project finance” w szczególności gdy nie kwalifikuje się kosztów nabycia nieruchomości. W przeciwnym razie wysokość pożyczki zostanie zmniejszona o 15% przez co celowe przedsiębiorstwa prywatne zostaną zdyskryminowane. Ograniczenie finansowania przy inwestycjach realizowanych w formule „project finance” do wniesionego w postaci udziału kapitału zakładowego pokrytego wkładem pieniężnym bardzo ogranicza możliwość wzięcia udziału w Państwa programie przez prywatne przedsiębiorstwa, które nie dysponują na etapie procedur administracyjnych wymaganą kwotą. Natomiast większość prywatnych przedsiębiorstw dysponuje nieruchomościami na których planują inwestycje i przekracza ona 15% kosztów kwalifikowanych. Tego typu inwestycje wymagają specjalnych terenów z przeznaczeniem pod gospodarowanie odpadami, które są terenami strategicznymi. Nieruchomość taka powinna być uznana za możliwe zabezpieczenie gdyż potwierdza ona wiarygodność przedsiębiorstwa, a wartość tej nieruchomości zwiększa się z uzyskaniem każdej decyzji czy pozwolenia i może ona stanowić pewne zabezpieczenie dla Państwa jako instytucji finansowej lub powinna stanowić możliwy wkład własny przedsiębiorcy/wnioskodawcy.	odrzucona	Nie jest możliwe przeformułowanie tego warunku, wynika on z przyjętych zasad w NFOŚiGW dla projektów/inwestycji w formule "project finance".
29	Zakład Zagospodarowania Odpadów w Poznaniu sp. z o.o.	KIEROWNIK DS. FUNDUSZY UNIJNYCH I EDUKACJI EKOLOGICZNEJ	Pkt. 2 Wskaźniki osiągnięcia celu	a) wskazujemy na rozbieżności wskaźników w zależności od celu realizacji przedsięwzięcia (budowa nowych, rozbudowa lub modernizacja instalacji fermentacji). b) wskazujemy na umożliwienie przy modernizacji na rozbudowę biologicznej części kompostowania bez rozbudowy części fermentacyjnej.	Można założyć sytuację w której do instalacji nie są kierowane odpady o potencjale biogazodochodowym w ilości niezbędnej do rozbudowy/modernizacji części fermentacji a jedynie odpady zielone z parków czy ogrodów. Wsparcie w programie pozwoliłoby na zmiany w części przygotowania wsadu (lepsze przygotowania, podczyszczenie odpadu przed skierowaniem do fermentacji) oraz komplementarne zmiany poprzez rozbudowę części tlenowej pozwalające na przyjęcie większej ilości odpadów ulegających biodegradacji oraz na wyprodukowanie większej ilości dobrej jakości nawozu.	odrzucona	Kompostownie nie jest przedmiotem dofinansowania z środków Funduszu Modernizacyjnego. Doprecyzowano w ust. 7.5., że rozbudowa lub modernizacja istniejących instalacji fermentacji „biomasy” odnosi się do elementów technologii wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji, skutkującej zwiększeniem mocy źródła kogeneracyjnego i nie obejmuje wyłącznie technologii służącej przygotowaniu i przetwarzaniu biomasy i zagospodarowania pofermentu.

30			Pkt. 8 Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU	Pkt. 15 Wnosimy o zmianę zapisu: całość wytwarzanego biogazu w instalacji fermentacji zostanie skierowana do wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji z uwzględnieniem spalania gazu niskokalorycznego w pochodni gazowej przy użyciu gazu wysokokalorycznego, jeśli jest ona elementem i i stanowi niezbędny punkt procesu technologicznego.	Taki zapis wskazuje na możliwość zastosowania tylko technologii suchej ciągłej uniemożliwiając zastosowanie technologii suchej okresowej. W technologii okresowej część wyprodukowanego gazu nie mogącego zostać wykorzystanym w kogeneracji (niska zawartość metanu w ostatnim etapie procesu fermentacji) podlega spalaniu w pochodni przy użyciu gazu wysokokalorycznego.	odrzucona	Środki z Funduszu Modernizacyjnego dedykowane są wysokosprawnej kogeneracji (aby obszar wsparcia kwalifikował się do obszaru priorytetowego).
31				Pkt. 16 Wnosimy o obniżenie parametru z 15 tys. Mg/rok na 12 tys. Mg/rok	Dostęp mniejszych ośrodków/miejscowości o niewielkim potencjale na zapewnienie wsadu do procesu fermentacji oraz dostęp do programu istniejących instalacji, gdzie rozbudowa o wolumen 15 tys. Mg/rok nie znajduje uzasadnienia ekonomicznego przez wzgląd na niemożność zapewnienia wysoko biogazodochodowych odpadów.	odrzucona	Wykreślono kryterium. Pozostawiono wymagania dotyczące minimalnej mocy wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji po realizacji inwestycji od 1 MW (dotyczy sumy mocy elektrycznej oraz cieplnej zainstalowanej).
32				Pkt. 17 Wnosimy o obniżenie parametru z 1 MW na 0,7 MW	Dostęp mniejszych ośrodków/miejscowości o niewielkim potencjale na zapewnienie wsadu do procesu fermentacji oraz dostęp do programu istniejących instalacji, gdzie rozbudowa o wolumen 15 tys. Mg/rok nie znajduje uzasadnienia ekonomicznego przez wzgląd na niemożność zapewnienia wysoko biogazodochodowych odpadów. Ponadto wskazana moc w stosunku do wskazanej ilości (15 tys. Mg/rok) premiuje zastosowanie technologii suchych ciągłych, bez uwzględnienia technologii okresowych.	odrzucona	Program "Rozwój kogeneracji w oparciu o biogaz komunalny" nie określał minimalnego progu mocy co skutkowało projektami o bardzo niskiej wydajności i mocy (rzędu 0,2MW), które są bardzo kosztowne i nieefektywne. W ramach niniejszego programu intencją jest promowanie projektów o najwyższym potencjale. W kryteriach dostępu zrezygnowano ze wskazania minimalnej wymaganej wydajności instalacji, pozostawiono natomiast minimalna moc źródła kogeneracyjnego - 1 MW.
33			Pkt. 8 Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE, I. ZASADNOŚĆ REALIZACJI INWESTYCJI	Pkt. 2 Wnosimy o zmianę parametrów na niższe np. - od 500 000 m3/rok - nie więcej niż 900 000 m3/rok - powyżej 900 000 m3/rok	Zbyt wysokie parametry, w praktyce do osiągnięcia przez bardzo duże instalacje. Zamiennie lub równolegle dla technologii o mniejszym potencjale produkcyjnym biogazu (technologia fermentacji suchej okresowej) można zastosować parametr procentu sprzedaży energii elektrycznej do sieci w stosunku do ilości energii wyprodukowanej.	odrzucona	Przededagowano brzmienie kryterium. Obecnie proponuje się 0 punktów jeśli ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 1 800 000 m3/rok.
34			Pkt. 8 Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE, II. WYKONALNOŚĆ INWESTYCJI	Pkt. 1 Wnosimy o pozostawienie jedynie energii elektrycznej.	Podłączenie ciepła do sieci pozazakładowych przy lokalizacji zakładów na obrzeżach miast jest mało prawdopodobne lub nieuzasadnione technologicznie i ekonomicznie.	odrzucona	Warunkiem programu jest wytwarzanie energii i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji - konieczne jest wykorzystanie również ciepła.
35			Pkt. 8 Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE, III. EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA	Pkt. 1 Wnosimy o zmianę wskaźników zainstalowanej mocy na mniejszą oraz podwyższenie kwot w odniesieniu do tych wskaźników.	Zapis ten promuje bardzo duże instalacje lub ogranicza jednostkowe wsparcie poszczególnych projektów.	odrzucona	Program "Rozwój kogeneracji w oparciu o biogaz komunalny" nie określał minimalnego progu mocy co skutkowało projektami o bardzo niskiej wydajności i mocy (rzędu 0,2MW), które są bardzo kosztowne. W ramach niniejszego programu intencją jest promowanie efektywnych projektów/inwestycji o najwyższym potencjale.
36	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	Starszy Ekspert Departament Instrumentów Pomocowych	6. Koszty kwalifikowane c) kwalifikuje się koszty budowy magazynu energii (energii elektrycznej i ciepła), zintegrowanego ze źródłem energii, realizowanym w ramach inwestycji, w wielkości odpowiadającej parametrom instalacji będącej przedmiotem wniosku o dofinansowanie,	Proponujemy zastąpienie spójnika "i" spójnikiem "lub": c) kwalifikuje się koszty budowy magazynu energii (energii elektrycznej lub ciepła), realizowanym w ramach inwestycji, w wielkości odpowiadającej parametrom instalacji będącej przedmiotem wniosku o dofinansowanie,	W tym przypadku, w naszej ocenie powinna zostać dopuszczona alternatywa poprzez wprowadzenie spójnika "lub".	częściowo przyjęta	Zmieniono brzmienie na następujące: "kwalifikuje się koszty budowy magazynu energii (energii elektrycznej lub ciepła), zintegrowanego ze źródłem energii, realizowanym w ramach inwestycji, w wielkości odpowiadającej parametrom instalacji będącej przedmiotem wniosku o dofinansowani".
37			6. Koszty kwalifikowane 3) koszty kwalifikowane, z zastrzeżeniem, że: a) koszty związane z przygotowaniem inwestycji, kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 5 % kosztów kwalifikowanych inwestycji,	Zasadne jest uznanie kosztów przygotowania inwestycji w wyższej wysokości, odpowiadającej rzeczywiście poniesionym kosztom, z zastrzeżeniem wymogu spełnienia wymagań dotyczących kwalifikowalności.	Koszty przygotowania inwestycji zależne są od wielu czynników i szacunkowo mogą kształtować się na poziomie od 5 - 15% całkowitego kosztu inwestycji. Zasadne jest zatem dopuszczenie kwalifikowania tych kosztów w pełnej wysokości odpowiadającej rzeczywiście poniesionym kosztom.	odrzucona	W związku z relatywnie niewielkim budżetem programu, nie wydaje się zasadne nadmierne kwalifikowanie pobocznych kosztów inwestycji nie związanych bezpośrednio z produkcją biogazu do wytwarzania energii i ciepła.
38			6. Koszty kwalifikowane 3) koszty kwalifikowane, z zastrzeżeniem, że: c) koszty poniesione przed dniem złożenia wniosku mogą być kwalifikowane do wysokości nieprzekraczającej 5% kosztów kwalifikowanych inwestycji, wyłącznie w ramach dofinansowania w formie pożyczki na warunkach rynkowych,	Zasadne jest uznanie kosztów poniesionych przed dniem złożenia wniosku, w szczególności kosztów przygotowania inwestycji w wyższej wysokości, odpowiadającej rzeczywiście poniesionym kosztom, z zastrzeżeniem wymogu spełnienia wymagań dotyczących kwalifikowalności.	Koszty poniesione przed dniem złożenia wniosku, związane najczęściej z przygotowaniem inwestycji, zależne są od wielu czynników i szacunkowo mogą kształtować się na poziomie od 5 - 15% całkowitego kosztu inwestycji. Zasadne jest zatem dopuszczenie kwalifikowania tych kosztów w pełnej wysokości odpowiadającej rzeczywiście poniesionym kosztom.	odrzucona	Katalog kosztów kwalifikowanych ogranicza się do najważniejszych elementów instalacji fermentacji. W wyniku konsultacji międzyresortowych odstąpiono od wskazywania tego rodzaju kosztów w katalogu kosztów kwalifikowanych jako że mieszczą się one w tzw. kosztach związanych z przygotowaniem inwestycji. Jednocześnie koszty poniesione przed złożeniem wniosku nie spełniają wymagań przepisów o pomocy publicznej.
39			6. Koszty kwalifikowane 3) koszty kwalifikowane, z zastrzeżeniem, że: d) koszty zarządzania inwestycją kwalifikuje się do wysokości 3% kosztów kwalifikowanych inwestycji	Zasadne jest zwiększenie limitu kosztów związanych z zarządzaniem poprzez ujednolicenie go w ramach różnych instrumentów wsparcia. W Programie FEnIKS tzw. koszty pośrednie dopuszczono na poziomie 7%.	Koszty zarządzania projektem, objęte dofinansowaniem, mogą sięgać wartości wyższych niż wskazane obecnie w programie 3%. Przy uwzględnieniu spełnienia pozostałych wymagań kwalifikowalności, uzasadnione jest zwiększenie limitu do potencjalnego poziomu, który może wystąpić w projekcie infrastrukturalnym - jako punkt odniesienia przyjęto wskaźnik kosztów pośrednich z programu FEnIKS, tj. 7%.	odrzucona	W związku z relatywnie niewielkim budżetem programu, nie wydaje się zasadne nadmierne kwalifikowanie pobocznych kosztów inwestycji nie związanych bezpośrednio z produkcją biogazu do wytwarzanie energii i ciepła.
40			6. Koszty kwalifikowane 3) koszty kwalifikowane, z zastrzeżeniem, że: e) koszty przyłączy do sieci elektroenergetycznej dystrybucyjnej lub przesyłowej, sieci ciepłowniczej ponoszone przez beneficjenta projektu (jako wytwórcy biogazu) lub koszty przyłączenia na własne potrzeby (dotyczące inwestycji będącej przedmiotem projektu), kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 10% kosztów kwalifikowanych inwestycji,	Zasadne jest usunięcie limitu na kategorii kosztów związanych z przyłączeniem do sieci.	Koszty przyłączenia do sieci mogą się różnić w zależności od uwarunkowań związanych z takim przyłączeniem. W szczególności, w szczególnych przypadkach, kiedy konieczne jest przyłączenie na warunkach nie wynikających z taryfy operatora, koszt te mogą być znaczące w strukturze nakładów danej inwestycji. Jednocześnie elementy związane z przyłączeniem do sieci mają kluczowe znaczenie dla zasadności realizacji i potwierdzenia biznesowego wybranych projektów. A zatem ograniczanie kwoty wydatków kwalifikowalnych w tym zakresie może mieć wpływ na decyzje biznesowe, w szczególności skutkować brakiem realizacji projektu.	częściowo przyjęta	zwiększono do 20%.

41			Sposób liczenia punktów w ramach obszaru II. WYKONALNOŚĆ INWESTYCJI oraz III. EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA - wprowadzony został wymóg osiągnięcia minimalnego progu punktowego 60% przy jednoczesnym wskazaniu, że uzyskanie 0 pkt, tj. negatywna ocena kryterium nie powoduje odrzucenie wniosku.	Zasady oceny w naszej ocenie wymagają poprawy / doprecyzowania.		częściowo przyjęta	Przerebadowano brzmienie niektórych kryteriów oraz zmieniono zasady oceny celem większej przejrzystości i adekwatności.
42	Wodociągi Chrzanowskie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Kierownik Działu Koordynacji Projektów	7.2. Intensywność dofinansowania 1) dofinansowanie w formie dotacji do 40% kosztów kwalifikowanych, z zastrzeżeniem, że kwota dotacji nie może przekroczyć kwoty pożyczki udzielonej przez NFOŚiGW, na ten sam projekt, z zastrzeżeniem postanowień pkt 7.2.3;	4.2. Intensywność dofinansowania 1) dofinansowanie w formie dotacji do 50% kosztów kwalifikowanych, z zastrzeżeniem, że kwota dotacji nie może przekroczyć kwoty pożyczki udzielonej przez NFOŚiGW, na ten sam projekt, z zastrzeżeniem postanowień pkt 7.2.3;	Dogodniejsze warunki finansowania.	odrzucona	środki Funduszu Modernizacyjnego przeznaczone są, co do zasady, na efektywność energetyczną i powinny być lokowane na efektywne projekty zarówno pod względem kosztowym jak i środowiskowym. Uznano, że 50% dotacja jest nadmierna. Po ostatecznym uzgodnieniu międzyresortowym pozostawiono maksymalną wysokość dotacji na poziomie 40%.
43			7.3. Warunki dofinansowania 1) dofinansowanie w formie dotacji: a) wypłata transz dotacji może nastąpić wyłącznie w formie refundacji;	7.3. Warunki dofinansowania 1) dofinansowanie w formie dotacji: a) wypłata transz dotacji może nastąpić w formie refundacji lub zaliczki ;	Dogodniejsze warunki finansowania.	częściowo przyjęta	Forma refundacji i zaliczki w zakresie wypłaty dotacji jak i pożyczki została uszczegółowiona w innej części - pkt. 7.3.
44			7.3. f) nie podlega umorzeniu pożyczka udzielona na warunkach rynkowych oraz w przypadku, gdy jedna inwestycja jest realizowana zarówno w ramach umowy pożyczki jak i dotacji.		Proponuje się usunąć zapis.	odrzucona	Zapis wynika z wewnętrznych zasad NFOŚiGW.
45			7.3. 7) finansowaniu podlegają wyłącznie instalacje fermentacji, wykorzystujące biogaz do wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji o zainstalowanej mocy od 1 MW (łączna moc źródła kogeneracyjnego);	7.3. 7) finansowaniu podlegają wyłącznie instalacje fermentacji, wykorzystujące biogaz do wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji o zainstalowanej mocy od	Dopuszczenie możliwości realizacji mniejszych instalacji.	odrzucona	Program "Rozwój kogeneracji w oparciu o biogaz komunalny" nie określał minimalnego progu mocy co skutkowało projektami o bardzo niskiej wydajności i mocy (rzędu 0,2MW), które są bardzo kosztowne i nieefektywne. W ramach niniejszego programu intencją jest promowanie efektywnych projektów/inwestycji o najwyższym potencjale.
46			8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU 16. Wydajność instalacji fermentacji realizowanej w ramach inwestycji jest nie mniejsza niż 15 tys. Mg/rok, liczonej jako ilość biomasy poddanej procesowi fermentacji.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU 16. Wydajność instalacji fermentacji realizowanej w ramach inwestycji jest nie mniejsza niż 6 tys. Mg/rok , liczonej jako ilość biomasy poddanej procesowi fermentacji.	Dopuszczenie możliwości realizacji mniejszych instalacji.	odrzucona	Wykreślono kryterium. Pozostawiono wymagania dotyczące minimalnej mocy wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji po realizacji inwestycji od 1 MW (dotyczy sumy mocy elektrycznej oraz cieplnej zainstalowanej).
47			8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU 17. W ramach planowanej inwestycji moc wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji po realizacji inwestycji wyniesie od 1 MW (dotyczy sumy mocy elektrycznej oraz cieplnej zainstalowanej).	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU 17. W ramach planowanej inwestycji moc wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji po realizacji inwestycji wyniesie od 0,2 MW (dotyczy sumy mocy elektrycznej oraz cieplnej zainstalowanej).	Dopuszczenie możliwości realizacji mniejszych instalacji.	odrzucona	Program "Rozwój kogeneracji w oparciu o biogaz komunalny" nie określał minimalnego progu mocy co skutkowało projektami o bardzo niskiej wydajności i mocy (rzędu 0,2MW), które są bardzo kosztowne i nieefektywne. W ramach niniejszego programu intencją jest promowanie efektywnych projektów o najwyższym potencjale.
48			KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE 2.Planowana ilość wytworzonego biogazu w instalacji w ciągu roku Zasady oceny: 0 pkt : -Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 2 200 000 m3/rok 2 pkt - Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi nie więcej niż 4 500 000 m3/rok 4 pkt - Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi powyżej 4 500 000 m3/rok	KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE 2.Planowana ilość wytworzonego biogazu w instalacji w ciągu roku Zasady oceny: 0 pkt : - Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 200 000 m3/rok 2 pkt - Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi nie więcej niż 450 000 m3/rok 4 pkt - Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi powyżej 450 000 m3/rok	Dopuszczenie możliwości realizacji mniejszych instalacji.	częściowo przyjęta	Przerebadowano brzmienie kryterium. Obecnie proponuje się 0 punktów, jeśli ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 1 800 000 m3/rok.
49			KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE 2.Planowana ilość wytworzonego biogazu w instalacji w ciągu roku Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) powoduje odrzucenie wniosku	KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE 2.Planowana ilość wytworzonego biogazu w instalacji w ciągu roku Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) nie powoduje odrzucenie wniosku	Dopuszczenie możliwości realizacji mniejszych instalacji.	odrzucona	Program dedykowany jest projektom/inwestycjom o najwyższym potencjale biogazowym. Przerebadowano brzmienie kryterium. Obecnie proponuje się 0 punktów, jeśli ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 1 800 000 m3/rok.

50		III. EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA 1. Efektywność kosztowa projektu w stosunku do planowanej zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji waga 3 max 15 pkt	III. EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA 1. Efektywność kosztowa projektu w stosunku do planowanej zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji waga 1 max 5 pkt	Dopuszczenie możliwości realizacji mniejszych instalacji.	odrzucona	Program Rozwój kogeneracji w oparciu o biogaz komunalny nie zakłada w kryterium dofinansowania zbyt kosztownych w stosunku do planowanych efektów. Obecnie proponuje się wagę 4, maksymalnie 20 pkt.
51		III. EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA 1. Efektywność kosztowa projektu w stosunku do planowanej zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji Zasady oceny: 0 pkt - wysokość kosztów 1 MW zainstalowanej mocy wysokosprawnej kogeneracji wynosi powyżej 31 250 tys. zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w instalacji będącej przedmiotem wniosku); 2 pkt - wysokość kosztów 1 MW zainstalowanej mocy wysokosprawnej kogeneracji wynosi od 18 000 tys. zł do 31 250 tys. zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w instalacji będącej przedmiotem wniosku); 5 pkt - wysokość kosztów 1 MW zainstalowanej mocy wysokosprawnej kogeneracji wynosi poniżej 18 000 tys. zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w instalacji będącej przedmiotem wniosku);	III. EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA 1. Efektywność kosztowa projektu w stosunku do planowanej zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji Zasady oceny: 0 pkt - wysokość kosztów 1 MW zainstalowanej mocy wysokosprawnej kogeneracji wynosi powyżej 250 000 tys. zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w instalacji będącej przedmiotem wniosku); 2 pkt - wysokość kosztów 1 MW zainstalowanej mocy wysokosprawnej kogeneracji wynosi od 240 000 tys. zł do 250 000 tys. zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w instalacji będącej przedmiotem wniosku); 5 pkt - wysokość kosztów 1 MW zainstalowanej mocy wysokosprawnej kogeneracji wynosi poniżej 240 000 tys. zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w instalacji będącej przedmiotem wniosku);	Dopuszczenie możliwości realizacji mniejszych instalacji.	odrzucona	Program Rozwój kogeneracji w oparciu o biogaz komunalny nie ogranicza jednoznacznie rodzaju wsadu do instalacji więc kryterium zostało wypośredkowane aby nie faworyzować wyłącznie jednego rodzaju wsadu. Program nie zakłada dofinansowania zbyt kosztownych inwestycji w stosunku do planowanych efektów. Pozostawiono brzmienie kryterium.
52		III. EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA 2.Efektywność kosztowa projektu w stosunku do planowanej wydajności instalacji będącej przedmiotem wniosku waga 3 max 15 pkt	III. EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA 2.Efektywność kosztowa projektu w stosunku do planowanej wydajności instalacji będącej przedmiotem wniosku waga 1 max 5 pkt	brak	odrzucona	kryterium usunięto.
53		III. EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA 2.Efektywność kosztowa projektu w stosunku do planowanej wydajności instalacji będącej przedmiotem wniosku Zasady oceny: 0 pkt - wysokość kosztów efektu rzeczowego 1 Mg/rok wydajności instalacji wynosi powyżej 3 500 zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz projektowanej wydajności instalacji będącej przedmiotem wniosku); 3 pkt - wysokość kosztów efektu rzeczowego 1 Mg/rok wydajności instalacji wynosi od 2 500 zł do 3 500 zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz projektowanej wydajności instalacji będącej przedmiotem wniosku); 5 pkt - wysokość kosztów efektu rzeczowego 1 Mg/rok wydajności instalacji wynosi poniżej 2 500 zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz projektowanej wydajności instalacji będącej przedmiotem wniosku);	III. EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA 2.Efektywność kosztowa projektu w stosunku do planowanej wydajności instalacji będącej przedmiotem wniosku Zasady oceny: 0 pkt - wysokość kosztów efektu rzeczowego 1 Mg/rok wydajności instalacji wynosi powyżej 8 500 zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz projektowanej wydajności instalacji będącej przedmiotem wniosku); 3 pkt - wysokość kosztów efektu rzeczowego 1 Mg/rok wydajności instalacji wynosi od 2 500 zł do 8 500 zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz projektowanej wydajności instalacji będącej przedmiotem wniosku); 5 pkt - wysokość kosztów efektu rzeczowego 1 Mg/rok wydajności instalacji wynosi poniżej 2 500 zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz projektowanej wydajności instalacji będącej przedmiotem wniosku);	brak	odrzucona	kryterium usunięto.

54			Suma punktów w obszarze III (minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny w ramach obszaru wynosi 60% możliwych do uzyskania punktów) max 30 pkt	Suma punktów w obszarze III (minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny w ramach obszaru wynosi 40% możliwych do uzyskania punktów) max 10 pkt	brak	częściowo przyjęta	Dokonano przeredagowania kryteriów. Proponuje się nie wskazywania minimalnego progu wymaganego dla pozytywnej oceny dla obszarów.
55	UNIA PRODUCENTÓW I PRACODAWCÓW PRZEMYSŁU BIOGAZOWEGO I BIOMETANOWEGO	Dyrektor ds. operacyjnych	Wysokosprawna kogeneracja z biogazu wytwarzanego z biomasy, w tym z odpadów komunalnych	Wysokosprawna kogeneracja z biogazu wytwarzanego z biomasy, w tym z odpadów komunalnych, oraz wytwarzanie biometanu z biogazu	Zgodnie z wszystkimi klimatycznymi i energetycznymi strategiami państwowymi i unijnymi oraz strategiami kluczowych firm paliwowych w Polsce potrzebna jest równoległy proces inwestycyjny w instalacje biogazowe o charakterze bioenergetycznym, jak i instalacje biometanowe. NFOŚiGW konsumuje te intencje w programie FENX 2.2 (Wspieranie energii odnawialnej) i na tej samej zasadzie powinien zrównoważyć rozwój biogazu i biometanu w planowanym programie. Oczywiście w przypadku przyjęcia tego rozszerzenia zakresowego należy odpowiednio zmodyfikować wszystkie konieczne regulacje programu priorytetowego.	odrzucona	Nie jest możliwe wsparcie wytwarzania biometanu w programie.Sama produkcja biometanu należy do obszaru niepriorytetowego FM (znacznie dłuższa ścieżka akceptacyjna). Trwają prace nad projektem programu dedykowanego wsparciu produkcji biometanu.
56			W ramach planowanej inwestycji moc wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji po realizacji inwestycji wyniesie od 1 MW (dotyczy sumy mocy elektrycznej oraz ciepłej zainstalowanej)	brak	jak NFOŚiGW rozumie „sumę mocy elektrycznej oraz ciepłej zainstalowanej”?	odrzucona	W ramach niniejszego programu intencją jest promowanie projektów/inwestycji o najwyższym potencjale. W kryteriach dostępu zrezygnowano ze wskazania minimalnej wymaganej wydajności instalacji, pozostawiono natomiast minimalna moc źródła kogeneracyjnego 1 MW. Tak moc dotyczy sumy mocy elektrycznej oraz ciepłej zainstalowanej.
57			w wyniku procesu zostanie wyprodukowany nawóz w formie stałej lub płynnej albo środek wspomagający uprawę roślin spełniający wymagania Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wykonania niektórych przepisów Ustawy o nawozach i nawożeniu albo nawóz organiczny określony w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1009 z dnia 5 czerwca 2019 r. ustanawiającym przepisy dotyczące udostępnienia na rynku produktów nawozowych UE, zmieniającym rozporządzenia (WE) nr 1069/2009 i (WE) 1831/2003	w wyniku procesu zostanie wyprodukowany nawóz w formie stałej lub płynnej albo środek wspomagający uprawę roślin, w tym: <u>produkt pofermentacyjny</u> , spełniający wymagania Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wykonania niektórych przepisów Ustawy o nawozach i nawożeniu albo nawóz organiczny określony w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1009 z dnia 5 czerwca 2019 r. ustanawiającym przepisy dotyczące udostępnienia na rynku produktów nawozowych UE, zmieniającym rozporządzenia (WE) nr 1069/2009 i (WE) 1831/2003	Chodzi o zapewnienie, że produkt pofermentacyjny w rozumieniu ustawy o nawozach i nawożeniu spełnia kryteria zawarte w przywoływanych aktach prawnych.	przyjęta	Poprawiono.
58	WFOŚiGW w Krakowie	Doradca Energetyczny	Punkt 6 ppkt 3, c) koszty poniesione przed dniem złożenia wniosku mogą być kwalifikowane do wysokości nieprzekraczającej 5% kosztów kwalifikowanych inwestycji, wyłącznie w ramach dofinansowania w formie pożyczki na warunkach rynkowych,	c) koszty poniesione przed dniem złożenia wniosku mogą być kwalifikowane do wysokości nieprzekraczającej 5% kosztów kwalifikowanych inwestycji.	Proponuje się usunąć dopisek "wyłącznie w ramach dofinansowania w formie pożyczki na warunkach rynkowych". Trudno mówić o dofinansowania w ramach pożyczki, przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Jeśli Beneficjent musi ponieść koszty jeszcze przed złożeniem WoD, wówczas mógłby wnioskować o refundację przynajmniej części tych kosztów przy rozliczeniu projektu.	częściowo przyjęta	Wykreślono punkt.
59			Punkt 7.3. ppkt:3) pierwsza wypłata może nastąpić nie wcześniej niż po uzyskaniu przez Beneficjenta ostatecznej decyzji pozwolenia na budowę lub po zgłoszeniu budowy, wobec którego właściwy organ administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego nie wniósł sprzeciwu;	3) pierwsza wypłata może nastąpić nie wcześniej niż po zawarciu umowy o dofinansowanie oraz po uzyskaniu przez Beneficjenta ostatecznej decyzji pozwolenia na budowę lub po zgłoszeniu budowy, wobec którego właściwy organ administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego nie wniósł sprzeciwu;	Proponuje się dopisać "po zawarciu umowy o dofinansowanie".	odrzucona	Bez zawarcia umowy o dofinansowanie nie powstaje zobowiązanie stron, w tym NFOŚiGW do wypłaty środków Beneficjentowi.
60			Punkt 7.3. ppkt. 5) okres trwałości inwestycji: 5 lat liczonych od daty zakończenia inwestycji;		Sugeruje się, aby doprecyzować w treści Programu co rozumiane jest pod pojęciem zakończenie inwestycji . Np. uzyskanie prawomocnego pozwolenia na użytkowanie, czy też data uruchomienia urządzenia wskazanego we wniosku o dofinansowanie (tj. która z tych dat jest późniejsza do funkcjonowania instalacji).	odrzucona	"zakończenie inwestycji", " rozpoczęcia inwestycji" są to sformułowane na etapie umowy o dofinansowania.
					Proponujemy również uwzględnić w treści Programu definicję rozpoczęcia inwestycji .		

61			7.4. Beneficjenci Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (tj.. Dz. U. z 2021 r., poz. 162 z późn zm.), z wyłączeniem beneficjentów określonych w pkt 7.4. Programu Priorytetowego „Energia dla Wsi”.	7.4. Beneficjenci Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (tj.. Dz. U. z 2021 r., poz. 162 z późn zm.), z wyłączeniem beneficjentów określonych w pkt 7.4. Programu Priorytetowego „Energia dla Wsi”.1, tj.: 1. spółdzielnia energetyczna lub jej członek , w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2022 poz. 1378, z późn. zm.). 2) powstająca spółdzielnia energetyczna – spółdzielnia w rozumieniu ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2021 r. poz. 648, z późn. zm.) lub spółdzielnia rolników w rozumieniu ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników (Dz. U. poz. 2073), której przedmiotem działalności jest wytwarzanie energii elektrycznej lub biogazu, lub ciepła, w instalacjach odnawialnego źródła energii i równoważenie zapotrzebowania energii elektrycznej lub biogazu, lub ciepła, wyłącznie na potrzeby własne spółdzielni energetycznej i jej członków, która zamierza ubiegać się o umieszczenie jej danych jako spółdzielni energetycznej w wykazie, o którym mowa w art. 38f ust. 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2022 poz1378, z późn. zm.). 3) Rolnik. osoba fizyczna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej oraz osoba prawna, która w ramach działalności rolniczej, prowadzonej przez okres co najmniej 12 miesięcy	Proponuje się doprecyzować w przypisie, którzy beneficjenci są wyłączeni z dofinansowania zgodnie z punktem 7.4 PP Energia dla Wsi.	przyjęta	Uwzględniono w formie przypisu w pkt 7.4. programu.
62	Urzędu Gminy Kęty	Dyrektor Wydziału Środowiska i Przedsiębiorczości	4.2. Intensywność dofinansowania 1)Dofinansowanie w formie dotacji do 40% kosztów kwalifikowanych, z zastrzeżeniem, że kwota dotacji nie może przekroczyć kwoty pożyczki udzielonej przez NFOŚiGW, na ten sam projekt, z zastrzeżeniem postanowień pkt 7.2.3;	4.2. Intensywność dofinansowania 1)Dofinansowanie w formie dotacji do 50% kosztów kwalifikowanych, z zastrzeżeniem, że kwota dotacji nie może przekroczyć kwoty pożyczki udzielonej przez NFOŚiGW, na ten sam projekt, z zastrzeżeniem postanowień pkt 7.2.3;	Zwiększenie dotacji do 50% ułatwi skorzystanie z dofinansowania mniejszym gminnym przedsiębiorstwom. Dotacje do 50% były w dotychczasowych podobnych programach.	odrzucona	W związku z relatywnie niewielkim budżetem programu, nie wydaje się zasadnym zwiększenie intensywności dotacji. Środki Funduszu Modernizacyjnego przeznaczone są co do zasady na efektywność energetyczną i powinny być lokowane na efektywne projekty zarówno pod względem kosztowym jak i środowiskowym. Po ostatecznym uzgodnieniu pozostawiono maksymalną wysokość dotacji na poziomie 40%.
63			8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji; 14. Wnioskodawca przedstawił decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczącą inwestycji będącej przedmiotem dofinansowania.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji; 14. Wnioskodawca wystąpił o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczącą inwestycji będącej przedmiotem dofinansowania.	Niespójność z zapisem w pkt7.3. 4) który brzmi Beneficjent w terminie nie później niż przed dniem zawarcia umowy o dofinansowanie przedstawi ostateczną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczącą przedsięwzięcia będącego przedmiotem dofinansowania;	odrzucona	Założeniem projektu programu jest realizacja projektów/inwestycji o zaawansowanym stopniu przygotowania inwestycyjnego- na etapie wnioskowania Wnioskodawca okazuje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, dotyczącą przedsięwzięcia będącego przedmiotem dofinansowania. Przed zawarciem umowy -Wnioskodawca/Beneficjent posiada ostateczną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczącą przedsięwzięcia będącego przedmiotem dofinansowania.
64			8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji; 15. W ramach planowanej inwestycji całość wytworzonego biogazu w instalacji fermentacji zostanie skierowana do wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji; 15. W ramach planowanej inwestycji co najmniej 50% wytworzonego biogazu w instalacji fermentacji zostanie skierowana do wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji.	Proponujemy zapis, że co najmniej 50% wytworzonego biogazu będzie skierowana do wytwarzania energii w warunkach wysokiej kogeneracji. W sytuacji utrudnionego wprowadzenia energii elektrycznej do sieci (nadprodukcja energii w dni słoneczne) będzie możliwość wprowadzanie oczyszczonego biogazu go sieci gazowej.	odrzucona	Jest to wymóg Funduszu Modernizacyjnego, aby dany program znalazł się w obszarze priorytetowym . Dla wytwarzania biometanu procedowany/projektowany jest obecnie inny projekt programu(obszar niepriorytetowy- dłuższa ścieżka pozyskiwania środków).
65			Kryteria jakościowe punktowe: 1. Zasadność realizacji inwestycji; 2. Planowana ilość wytworzonego biogazu w instalacji w ciągu roku Zasady oceny: 0 pkt - ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 2 200 000 m3/rok	Kryteria jakościowe punktowe: 2. Planowana ilość wytworzonego biogazu w instalacji w ciągu roku Zasady oceny: 0 pkt - ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 1 100 000 m3/rok	Dopuszczone do projektu są instalacje o wydajności 15 tys. Mg/rok, liczonej jako ilość biomasy poddanej procesowi fermentacji. Z takiej ilości odpadów nie ma możliwości wytworzenia biogazu w ilości 2 200 000 m3/rok. Proponujemy urealnić ilość wytworzonego biogazu do instalacji o wydajności 15 tys. Mg/rok.	odrzucona	Nie jest założeniem projektu programu wspieranie tak małych instalacji; ponadto zmieniono zasady oceny w kryterium 1.pkt.2. Obecnie proponuje się 0 punktów jeśli ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 1 800 000 m3/rok.
66			Kryteria jakościowe punktowe: 1 Zasadność realizacji inwestycji; 3. Potwierdzenie wykorzystania energii cieplnej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji wykraczającej poza potrzeby instalacji związane z procesem wytwarzania biogazu. Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) powoduje odrzucenie wniosku	Kryteria jakościowe punktowe: 1 Zasadność realizacji inwestycji; 3. Potwierdzenie wykorzystania energii cieplnej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji wykraczającej poza potrzeby instalacji związane z procesem wytwarzania biogazu. Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) nie powoduje odrzucenia wniosku	To kryterium wymaga głębszej analizy, gdyż jest zależne od przyjętej technologii przetwarzania bioodpadów. Ciepło będzie wykorzystywane w jednym zakładzie (hali) do produkcji biogazu w komorach fermentacyjnych i do wytwarzania kompostu w komorach kompostujących. Zapytanie: Czy 40 % wykorzystania wyprodukowanego ciepła ma dotyczyć tylko i wyłącznie komór fermentacyjnych gdzie powstaje biogaz, czy całości zakładu (hali)?	odrzucona	Rozszerzono zakres punktacji oraz poziomy wykorzystania wyprodukowanego ciepła pozostającego po wykorzystaniu na potrzeby wytwarzania biogazu. Założeniem projektu programu jest, aby inwestycja potwierdzała możliwości techniczne do wykorzystania energii cieplnej w jak największym procencie na miejscu, oddanie na potrzeby przemysłowe czy przyłączenia do sieci ciepłowniczej.

67			Kryteria Jakościowe punktowe: II Wykonalność inwestycji; 1. Ocena realności wdrożenia przyjętego rozwiązania Zasady oceny 2 pkt posiada projekt budowlany (może być niezatwierdzony) dla 100% zakresu rzeczowego inwestycji;	Kryteria Jakościowe punktowe: II Wykonalność inwestycji; 1. Ocena realności wdrożenia przyjętego rozwiązania Zasady oceny 2 pkt posiada projekt budowlany (może być niezatwierdzony) lub program funkcjonalna użytkowy dla 100% zakresu rzeczowego inwestycji;	Zmiana tego zapisu spowoduje możliwość realizacji inwestycji w formule "zaprojektuj i wybuduj".	przyjęta	Przyjęto uwagę. Dodano zapis: "pełną dokumentacją przetargową, w tym Programem funkcjonalno-użytkowym"
68	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Maciej M.	6. Koszty kwalifikowane c) kwalifikuje się koszty budowy magazynu energii (energii elektrycznej i ciepła), zintegrowanego ze źródłem energii, realizowanym w ramach inwestycji, w wielkości odpowiadającej parametrom instalacji będącej	c) kwalifikuje się koszty budowy magazynu energii (energii elektrycznej i/lub ciepła), zintegrowanego ze źródłem energii, realizowanym w ramach inwestycji, w wielkości odpowiadającej parametrom instalacji będącej przedmiotem wniosku o dofinansowanie,	Aktualna treść zapisu może wprowadzać w błędne przekonanie, że kwalifikacji podlega magazyn obejmujący zarówno magazynowanie energii elektrycznej jak i ciepła. Uwzględnienie uwagi pozwoli na jasne określenie kwalifikowalności kosztów inwestycyjnych w magazyny energii elektrycznej i/lub ciepłej.	częściowo przyjęta	Zmieniono brzmienie na następujące: "kwalifikuje się koszty budowy magazynu energii (energii elektrycznej lub ciepła), zintegrowanego ze źródłem energii, realizowanym w ramach inwestycji, w wielkości odpowiadającej parametrom instalacji będącej przedmiotem wniosku o dofinansowani".
69			6. Koszty kwalifikowane f) koszty infrastruktury służące wyłącznie do przygotowania wsadu do procesu fermentacji mogą być kwalifikowane do wysokości nieprzekraczającej 20% kosztów kwalifikowanych inwestycji,	f) koszty infrastruktury służące wyłącznie do przygotowania i magazynowania wsadu do procesu fermentacji mogą być kwalifikowane do wysokości nieprzekraczającej 20% kosztów	Magazynowanie pewnej części wkładu substratowego na potrzeby procesu fermentacji jest niezbędne w celu zapewnienia bezpieczeństwa ciągłości i niezmienności parametrów procesu fermentacji. W związku z tym postulujemy rozszerzenie kwalifikacji kosztów o obiekty służące magazynowaniu substratów, a jeśli było to pośrednio zawarte w ramach "przygotowania wsadu" postulujemy o bezpośrednie uwzględnienie kosztów inwestycyjnych związanych z magazynowaniem substratu.	odrzucona	W związku z relatywnie niewielkim budżetem programu (zmniejszeniem z 2,5 do 1 mld zł), nie wydaje się zasadnym nadmierne kwalifikowanie pobocznych kosztów inwestycji związanych w produkcją biogazu do wytwarzanie energii i ciepła.
70			6. Koszty kwalifikowane e) Koszty przyłączy do sieci elektroenergetycznej dystrybucyjnej lub przesyłowej, sieci ciepłowniczej ponoszone przez beneficjenta projektu (jako wytwórcy biogazu) lub koszty przyłączenia na własne potrzeby (dotyczące inwestycji będącej przedmiotem projektu), kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 10% kosztów kwalifikowanych inwestycji	e) Koszty przyłączy do sieci elektroenergetycznej dystrybucyjnej lub przesyłowej, sieci ciepłowniczej ponoszone przez beneficjenta projektu (jako wytwórcy biogazu) lub koszty przyłączenia na własne potrzeby (dotyczące inwestycji będącej przedmiotem projektu), kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 20% kosztów kwalifikowanych inwestycji	W przypadku mniejszych instalacji biogazowych ograniczenie kosztów przyłączy do 10% kosztów kwalifikowanych może nie być wystarczające.	przyjęta	Uwaga przyjęta w zaproponowanym brzmieniu.
71			Efektywność Kosztowa 2 Efektywność kosztowa projektu w stosunku do planowanej wydajności instalacji będącej przedmiotem wniosku.		Uwaga Ogólna: Postulujemy zmniejszenie wagi lub zmianę zasad oceny kryterium. Efektywność kosztowa przy zaproponowanych zasadach oceny będzie zależna od stosowanych substratów, przy czym finalna decyzja inwestycyjna jest głównie podejmowana na podstawie lokalnej dostępności substratów - a te są mniej lub bardziej kaloryczne. Przedstawione zasady oceny promują beneficjentów którzy lokalnie mają dostęp do bardziej energetycznych substratów. W jaki sposób będzie weryfikowana efektywność już działającej instalacji w okresie trwałości projektu w przypadku wystąpienia znacznych rozbieżności (np. załamanie rynku danego substratu lub wprost zakładanie substratów w celu uzyskania max ilości punktów, a następnie ich podmiana na bardziej opłacalne/dostępne lokalnie), jak wpłynie to na rozliczenie projektów?	odrzucona	wykreślono kryterium.
72			Kryterium Jakościowe 4 Zasady oceny: 0 pkt – poniżej 25% stanowią selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji, 4 pkt – selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji zawierają się pomiędzy 25% a 60%, 6 pkt – powyżej 60% stanowią selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji. Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) nie	Zasady oceny: 0 pkt – poniżej 25% stanowią selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu masowym poddawanych procesowi fermentacji, 4 pkt – selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu masowym poddawanych procesowi fermentacji zawierają się pomiędzy 25% a 60%, 6 pkt – powyżej 60% stanowią selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu masowym poddawanych procesowi	Istotnym jest doprecyzowanie czy chodzi o strumień masowy czy objętościowy substratów poddawanych fermentacji. Dodatkowo postulujemy uwzględnienie w kryterium kodów odpadowych BDO, które mogą zostać zaliczone do wymaganego wolumenu przetwarzanych substratów. Doprecyzowanie umożliwi jasne stosowanie kryterium w stosunku do zgłoszonych przedsięwzięć inwestycyjnych starających się o wsparcie z programu priorytetowego, co pozwoli na zapewnienie równej i sprawiedliwej oceny przedsięwzięć.	częściowo przyjęta	Przeredagowano zapisy w kryterium, uwzględniono słowo "masowym". Zasady oceny uzgodniono ostatecznie z właściwymi resortami.

73	Veolia Energia Polska S.A.	Kierownik projektu	Kryteria jakościowe punkowe - wykonalność inwestycji Zasady oceny: 0 pkt Wnioskodawca spełnia jedną z poniższych przesłanek: a. nie dysponuje warunkami technicznymi przyłączenia (dla energii elektrycznej i ciepła, b. nie posiada projektu budowlanego (może być niezatwierdzony) dla 100% zakresu rzeczowego inwestycji; 2 pkt Wnioskodawca spełnia wszystkie poniższe przesłanki łącznie: a. dysponuje warunkami technicznymi przyłączenia dla energii elektrycznej lub ciepła, b. posiada dokumenty potwierdzające dysponowanie środkami na sfinansowanie 100% wkładu własnego (zabezpieczone środki własne, promesy); c. posiada projekt budowlany (może być niezatwierdzony) dla 100% zakresu rzeczowego inwestycji; 4 pkt Wnioskodawca spełnia wszystkie poniższe przesłanki łącznie: a. dysponuje warunkami technicznymi przyłączenia dla energii elektrycznej i ciepła , b. złożył wniosek o wydanie pozwolenia na budowę dla inwestycji; c. posiada ostateczną decyzję środowiskową obejmującą całą inwestycję; 6 pkt	Kryteria jakościowe punkowe - wykonalność inwestycji Zasady oceny: 0 pkt Wnioskodawca spełnia jedną z poniższych przesłanek: a. nie dysponuje warunkami technicznymi przyłączenia (dla energii elektrycznej i ciepła, b. nie posiada projektu budowlanego (może być niezatwierdzony) dla 100% zakresu rzeczowego inwestycji; 2 pkt Wnioskodawca spełnia wszystkie poniższe przesłanki łącznie: a. dysponuje warunkami technicznymi przyłączenia dla energii elektrycznej lub ciepła, b. posiada dokumenty potwierdzające dysponowanie środkami na sfinansowanie 100% wkładu własnego (zabezpieczone środki własne, promesy); c. posiada projekt budowlany (może być niezatwierdzony) dla 100% zakresu rzeczowego inwestycji; 4 pkt Wnioskodawca spełnia wszystkie poniższe przesłanki łącznie: a. dysponuje warunkami technicznymi przyłączenia dla energii elektrycznej i ciepła , b. złożył wniosek o wydanie pozwolenia na budowę dla inwestycji; c. posiada ostateczną decyzję środowiskową	"Suma punktów w obszarze II minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny w ramach obszaru wynosi 60% możliwych do uzyskania punktów", oznacza to że uzyskanie 0 i/lub 2 pkt w jednym występującym kryterium w tym obszarze powoduje że projekt jest odrzucony	odrzucona	Zmieniono zapisy w kryterium II pkt.1.. Wykreślono zdanie: "(minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny w ramach obszaru wynosi 60% możliwych do uzyskania punktów)".
74			Kryteria jakościowe punkowe - efektywność kosztowa 2 pkt wysokość kosztów 1 MW zainstalowanej mocy wysokosprawnej kogeneracji wynosi od 18 000 tys. zł do 31 250 tys. zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w instalacji będącej przedmiotem wniosku);	Kryteria jakościowe punkowe - efektywność kosztowa 3 pkt wysokość kosztów 1 MW zainstalowanej mocy wysokosprawnej kogeneracji wynosi od 18 000 tys. zł do 31 250 tys. zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w instalacji będącej przedmiotem wniosku);	Zwiększenie oceny z 2 na 3 pkt. w kryterium "efektywność kosztowa projektu w stosunku do planowanej zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji" powoduje możliwość pozytywnej oceny projektu (spełniony wymóg osiągnięcia min. 60% pkt. w obszarze II dot. efektywności kosztowej) w sytuacji gdy za kryterium "efektywność kosztowa projektu w stosunku do planowanej wydajności instalacji będącej przedmiotem wniosku" Wnioskodawca nie uzyska maksymalnej ilości punktów.	częściowo przyjęta	Zwiększono wagę oceny z 2 na 4 pkt. w kryterium "efektywność kosztowa projektu w stosunku do planowanej zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji". Zrezygnowano z kryterium efektywności kosztowej w stosunku do wydajności instalacji.
75	Biogas Technology Sp. z o.o.	CEO / Właściciel Biogas Technology Sp. z o.o.	Pkt. 8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Tabela Kryteria dostępu, wiersz: 15 " <i>W ramach planowanej inwestycji całość wytworzonego biogazu w instalacji fermentacji zostanie skierowana do wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji.</i> "	Proponujemy wykreślenie kryterium	Obecnie, ponad 95% wniosków o wydanie warunków przyłączenia do sieci źródeł wytwórczych jest odrzucanych ze względu na brak mocy przyłączeniowych Operatorów Sieci Dystrybucyjnych, w tym również instalacji biogazowych. Program zakłada finansowanie inwestycji biogazowych powyżej 1 MW, w związku z tym istnieje duże ryzyko odrzucenia warunków przyłączenia do sieci dla inwestycji powyżej 1 MW, ze względu na dużo mniejsze potrzeby własne samej instalacji biogazowej i zakładów, przy których będą one powstawać. W związku z tym w naszej ocenie program powinien zezwalać na wykorzystanie nadwyżek biogazu np. do produkcji biometanu - urządzenia służące do uzdatniania biogazu do biometanu nie stanowią kosztu kwalifikowalnego, w związku z tym będzie to stanowić jedynie alternatywę dla wykorzystania nadwyżek produkowanego biogazu przyczyniając się jednocześnie do zwiększenia poziomów recyklingu odpadów.	odrzucona	Jest to wymóg Funduszu Modernizacyjnego, aby dany program znalazł się w obszarze priorytetowym . Dla wytwarzania biometanu procedowany/projektowany jest obecnie inny projekt programu(obszar niepriorytetowy- dłuższa ściezka pozyskiwania ődków).

76			Pkt. 8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Tabela KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE: Planowana ilość wytwarzanego biogazu w instalacji w ciągu roku: <i>"Zasady oceny:</i> <i>0 pkt :</i> <i>- Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 2 200 000 m3/rok</i> <i>2 pkt</i> <i>- Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi nie więcej niż 4 500 000 m3/rok</i> <i>4 pkt</i> <i>- Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi powyżej 4 500 000 m3/rok</i> <i>Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) powoduje odrzucenie wniosku"</i>	Zasady oceny: 0 pkt : - Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 1 500 000 m3/rok 2 pkt - Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi nie więcej niż 4 500 000 m3/rok 4 pkt - Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi powyżej 4 500 000 m3/rok Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) powoduje odrzucenie wniosku	Mając na uwadze, że niniejszy program zakłada minimalną wydajność instalacji fermentacji na poziomie 15 000 Mg/rok i uwzględniając wydajności biogazowe bioodpadów (o kodach 20 02 01 i 20 01 08) uzyskiwane w funkcjonujących biogazowniach komunalnych oraz na podstawie przeprowadzonych badań morfologicznych przez naukowców z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu w różnych częściach kraju (ok. 80-110 m3/Mg), wskazana powyżej wydajność pozwoli uzyskać produkcję biogazu na poziomie min. 1 500 000 m3/rok. Tym samym pozwoli na zwiększenie dostępności programu dla większej liczby jednostek z sektora publicznego funkcjonujących w obszarze gospodarki odpadami. Pozostawienie obecnego minimalnego poziomu produkcji biogazu, sprawi, że dofinansowanie otrzymają jedynie projekty obsługujące jednorazowo skupiska ponad 300-350 tys. mieszkańców.	odrzucona	Nie jest założeniem projektu programu wspieranie tak małych instalacji; ponadto zmieniono zasady oceny w kryterium 1.pkt.2. Obecnie proponuje się 0 punktów jeśli ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 1 800 000 m3/rok.
77	METROPOLIS Doradztwo Gospodarcze Sp. z o.o.	METROPOLIS	2.Wskaźnik osiągnięcia celu Stopień realizacji celu programu mierzony jest za pomocą wskaźników osiągnięcia celu pn.: 1)Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji : Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla bezzwrotnych i zwrotnych form dofinansowania wynosi co najmniej 32 MW 3)Dodatkowa moc zainstalowana w zakresie energii ze źródeł odnawialnych (MW): Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla bezzwrotnych i zwrotnych form dofinansowania wynosi co najmniej: 32 MW	2.Wskaźnik osiągnięcia celu Stopień realizacji celu programu mierzony jest za pomocą wskaźników osiągnięcia celu pn.: 1)Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji : Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla bezzwrotnych i zwrotnych form dofinansowania wynosi co najmniej 55 MW 3)Dodatkowa moc zainstalowana w zakresie energii ze źródeł odnawialnych (MW): Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla bezzwrotnych i zwrotnych form dofinansowania wynosi co najmniej: 55 MW	Wsparcie biogazu to bardzo dobry kierunek - biogaz i biometan to najlepsze typy inwestycji w źródła OZE jakich bardzo potrzebujemy w Polsce, niosący najwięcej korzyści ekologicznych i społecznych (poza samą produkcją energii). Program zasługuje na bardziej ambitny cel i większy budżet. Stąd propozycja wsparcia 55 MW budżetem 2 mld PLN (około 35 mln/MW).	odrzucona	Budżet projektu program (po konsultacjach międzyresortowych) został obniżony do 1 mld PLN. Zwiększenie zdolności wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji oraz zwiększenie mocy zainstalowanej w zakresie energii ze źródeł odnawialnych wymagałoby znacznego zwiększenia budżetu.
78			2.Wskaźnik osiągnięcia celu 2)Liczba instalacji wytwarzania energii w wysokosprawnej kogeneracji: Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla bezzwrotnych i zwrotnych form dofinansowania wynosi co najmniej 14 szt.	2.Wskaźnik osiągnięcia celu 2)Liczba instalacji wytwarzania energii w wysokosprawnej kogeneracji: Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla bezzwrotnych i zwrotnych form dofinansowania wynosi co najmniej 35 szt.	Poprawa dostępu programu dla mniejszych instalacji! Zwiększając budżet do 2 mld z celem zainstalowania 55 MW, powinniśmy wesprzeć co najmniej 35 instalacji! Taka liczba wspartych projektów daje nadal wysoką średnią moc instalacji na poziomie ponad 1,5 MW. Ponadto, bardziej zasadnym jest sfinansowanie większej liczby mniejszych i bardziej rozproszonych instalacji. Duże projekty wyglądają zawsze znakomicie w tabelkach i planach ale w rzeczywistości są bardziej ryzykowne oraz często generują większy ślad węglowy niż mniejsze, bo sprowadzają substraty z dalszych odległości! Wskaźnik 35 szt. przy budżecie 2 mld. jest bezpieczny i spokojnie osiągalny.	odrzucona	jw.
79			2.Wskaźnik osiągnięcia celu 4)Masa odpadów netto przeznaczonych do recyklingu Mg/rok	2.Wskaźnik osiągnięcia celu 4)Masa substratów odpadowych poddanych procesowi fermentacji Mg/rok	Bardziej adekwatna nazwa wskaźnika uwzględniająca specyfikę projektów biogazowych - biogazownie to nie są sortownie śmieci, w których coś podlega typowemu recyklingowi i można to ponownie użyć do tego samego celu, w podobnej formie, a instalacje, w których fermentuje się substraty i odpady, które podlegają całkowitemu przetworzeniu w zupełnie inny, użyteczny produkt – nawóz/poferment.	odrzucona	Program nie obejmuje finansowania sortowni odpadów.
80			3.Budżet Budżet na realizację celu programu wynosi do 1 000 000 tys. zł, w tym: 1)Dla bezzwrotnych form dofinansowania – do 400 000 tys. zł; 2)Dla zwrotnych form dofinansowania – do 600 000 tys. zł.	3.Budżet Budżet na realizację celu programu wynosi do 2 000 000 tys. zł, w tym: 1)Dla bezzwrotnych form dofinansowania – do 1 000 000 tys. zł; 2)Dla zwrotnych form dofinansowania – do 1 000 000 tys. zł.	Biogaz i biometan to najbardziej ekologiczne i pro-środowiskowe inwestycje OZE wymagające wsparcia dotacyjnego i pożyczkowego - jeśli nie biogaz i biometan to co bardziej zasługuje na wsparcie? Wątpliwego pochodzenia biomasa? Czy może kogeneracja gazowa, będąca kopalnym paliwem przejściowym, której za chwilę nie będzie można już wspierać? Biogaz dla firm powinien mieć większy priorytet i budżet niż biogaz dla rolników w Energii Dla Wsi! Proszę zobaczyć ile projektów wpłynęło do Państwa w tak krótkim terminie w jakim do dyspozycji był w grudniu FENX.02.02 (prawie 50 projektów, w tym ponad 30 biogazowych i niespełna 20 biometanowych)!	odrzucona	Po ustaleniach międzyresortowych budżet programu został obniżony do 1 mld zł. Zmieniono także podział budżetu.

81		6. Koszty kwalifikowane 2) Koszty kwalifikowane - zgodnie z „Wytycznymi w zakresie kosztów kwalifikowanych”, w tym:	6. Koszty kwalifikowane Dodać podpunkty: d) kwalifikuje się koszty zakupu środków transportu do transportu i podawania substratów (ich transportu, magazynowania i zadawania). e) kwalifikuje się koszty budowy/instalacji przyłączy ciepłych celem wykorzystania ciepła wytworzonego z instalacji f) kwalifikuje się koszty budowy/instalacji sieci ciepłowniczych celem wykorzystania ciepła wytworzonego z instalacji g) kwalifikuje się koszty budowy/instalacji/zakupu instalacji fotowoltaicznych na cele własne zasilania biogazowni w energię elektryczną wraz z infrastrukturą magazynową.	Wskazane byłoby uwzględnienie wszystkich specjalistycznych środków transportu związanych z wytwarzaniem biogazu, w tym z transportem substratów do jego wytwarzania, czy wewnętrzną logistyką (ładowarki). Program powinien wspierać również zakup / budowę / instalację magazynów energii - zarówno energii elektrycznej jak i energii ciepłej (zbiorniki gorącej wody / akumulatory ciepła) oraz energii wytworzonego paliwa (magazyn biogazu). Zasadnym było by dopuścić zakup instalacji PV na potrzeby własne biogazowni - ich niskie koszty podnoszą efektywność energetyczną.	odrzucona	W związku z relatywnie niewielkim budżetem programu (zmniejszeniem z 2,5 do 1 mld zł), nie wydaje się zasadnym nadmierne kwalifikowanie pobocznych kosztów inwestycji związanych w produkcją biogazu do wytwarzanie energii i ciepła.
82		6. Koszty kwalifikowane 3) Koszty kwalifikowane, z zastrzeżeniem, że: d) Koszty zarządzania inwestycją kwalifikuje się do wysokości 3% kosztów kwalifikowanych inwestycji	6. Koszty kwalifikowane 3) Koszty kwalifikowane, z zastrzeżeniem, że: d) Koszty zarządzania inwestycją kwalifikuje się do wysokości 5% kosztów kwalifikowanych inwestycji	Proponowany limit kosztów zarządzania jest zdecydowanie zbyt niski	odrzucona	W związku zrealitywnie niewielkim budżetem programu (zmniejszeniem z 2,5 do 1 mld zł), nie wydaje się zasadnym nadmierne kwalifikowanie pobocznych kosztów inwestycji związanych w produkcją biogazu do wytwarzanie energii i ciepła.
83		6. Koszty kwalifikowane 3) Koszty kwalifikowane, z zastrzeżeniem, że: e) Koszty przyłączy do sieci elektroenergetycznej dystrybucyjnej lub przesyłowej, sieci ciepłowniczej ponoszone przez beneficjenta projektu (jako wytwórcy biogazu) lub koszty przyłączenia na własne potrzeby (dotyczące inwestycji będącej przedmiotem projektu), kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 10% kosztów kwalifikowanych inwestycji,	6. Koszty kwalifikowane 3) Koszty kwalifikowane, z zastrzeżeniem, że: e) Koszty przyłączy do sieci elektroenergetycznej dystrybucyjnej lub przesyłowej, sieci ciepłowniczej ponoszone przez beneficjenta projektu (jako wytwórcy biogazu) lub koszty przyłączenia na własne potrzeby (dotyczące inwestycji będącej przedmiotem projektu), kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 20% kosztów kwalifikowanych inwestycji,	Proponowany limit kosztów przyłączy jest zdecydowanie zbyt niski	przyjęta	Uwaga przyjęta w zaproponowanym brzmieniu.
84		6. Koszty kwalifikowane 4) Nie kwalifikuje się kosztów: b) Nabycia nieruchomości	wykreślenie w całości	Brak logicznego uzasadniania dla nieuwzględnienia nabycia nieruchomości w kosztach kwalifikowalnych. Zasadne byłoby wprowadzenie kosztu kwalifikowalnego z limitem do 10%.	odrzucona	W związku z relatywnie niewielkim budżetem programu (zmniejszeniem z 2,5 do 1 mld zł), nie wydaje się zasadnym nadmierne kwalifikowanie pobocznych kosztów inwestycji związanych w produkcją biogazu do wytwarzanie energii i ciepła.
85		7.2. Intensywność dofinansowania 1) Dofinansowanie w formie dotacji do 40% kosztów kwalifikowanych, z zastrzeżeniem, postanowień pkt 7.2.3;	7.2. Intensywność dofinansowania 1) Dofinansowanie w formie dotacji zgodnie z regulacjami i limitami dotyczącymi pomocy publicznej dla OZE zawartymi w Rozp. KE nr 651.	Wskazane byłoby umożliwienie, wzorem programu Kogeneracja dla Energetyki i Przemysłu Cz.2), wykorzystania pełnej wartości pomocy dopuszczanej przez GBER w celu stworzenia dodatkowej zachęty dla inwestorów z sektora MŚP.	odrzucona	Założeniem projektu programu jest wsparcie bezzwrotne w wysokości 40% W związku z relatywnie niewielkim budżetem programu, proponowana intensywności dotacji wydaje się być adekwatna.
86		7.3. Warunki dofinansowania 1) Dofinansowanie w formie dotacji: a) Wypłata transz dotacji może nastąpić wyłącznie w formie refundacji; b) w przypadku gdy jedna inwestycja jest realizowana zarówno w ramach umowy pożyczki jak i dotacji – dotacja może zostać wypłacona po wypłacie wszystkich transz pożyczki. Płatność końcowa stanowiąca 5% kwoty udzielonego dofinansowania (łącznie w formie dotacji i pożyczki) jest dokonywana wyłącznie w ramach dotacji w formie refundacji;	7.3. Warunki dofinansowania 1) Dofinansowanie w formie dotacji: a) Wypłata transz dotacji może nastąpić w formie refundacji lub zaliczki; b) Płatność końcowa stanowiąca 5% kwoty udzielonego dofinansowania (łącznie w formie dotacji i pożyczki) jest dokonywana wyłącznie w ramach dotacji w formie refundacji;	Proponowane w projekcie programu rozwiązanie podnosi koszty projektu i generuje konieczność zapewnienia dodatkowego finansowania do obsługi zadłużenia. Wypłata dotacji i pożyczki powinna być realizowana co najmniej równolegle i w postaci zaliczkowej. Umożliwi to znaczące zwiększenie płynności realizacji Projektów i przyspieszenie ich realizacji.	częściowo przyjęta	Częściowo preredagowano zapis w kryterium, które uzyskało następujące brzmienie: 7.3. Warunki dofinansowania 1) Dofinansowanie w formie dotacji: a) W przypadku gdy jedna inwestycja jest realizowana zarówno w ramach umowy pożyczki jak i dotacji – dotacja może zostać wypłacona po wypłacie wszystkich transz pożyczki; b) Płatność końcowa stanowiąca 5% kwoty udzielonego dofinansowania (łącznie w formie dotacji i pożyczki) jest dokonywana wyłącznie w ramach dotacji w formie refundacji.

87		7.3. Warunki dofinansowania 7) Finansowaniu podlegają wyłącznie instalacje fermentacji, wykorzystujące biogaz do wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji o zainstalowanej mocy od 1 MW (łączna moc źródła kogeneracyjnego);	7) Finansowaniu podlegają wyłącznie instalacje fermentacji, wykorzystujące biogaz do wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji o zainstalowanej mocy od 0,5 MW (łączna moc źródła kogeneracyjnego);	Instalacje powyżej 1 MW dla biogazu pozyskanego z osadów ściekowych ograniczają przedmiotowo wnioskodawców do podmiotów pozyskujących ścieki z największych miast w Polsce (powyżej 100 tys. mieszkańców). Dla instalacji o sumarycznej mocy 0,5 MW można już mówić o oczyszczalniach przeznaczonych dla miast od około 20 tys. mieszkańców. Jednocześnie brakuje wsparcia dla spółek wodociągowych, jakie posiadają substrat (osad ściekowy). W ramach FEnIKS 1.3 mogą o wsparcie ubiegać się jedynie podmioty, niespełniające wymogów Dyr. ściekowej, a obszar związany z zagospodarowaniem osadu może stanowić wyłącznie dodatkowy element projektu. W poszczególnych regionach dla instalacji o mocy poniżej 0,5 MW wsparcie jest znikome. W ramach KdEiP instalacja taka nie jest w stanie spełnić minimum punktowego, wymaganego dla pozytywnej oceny projektów. W FEnIKS 2.2 minimalna moc zainstalowana musiała przekraczać 0,5 MWe lub 0,5 MWh. Ponadto, jest wiele podmiotów i firm z sektora rolno-spożywczego, które mają własne odpady rolno-spożywcze i nie kwalifikują się do programu Energia dla Wsi (ten jest tylko dla rolników i spółdzielni, które prowadzą działalność rolniczą w zabudowie zagrodowej i płacą podatki rolne) a ze względu na duże budżety i koszty projektów biogazowniach nie spełnią minimum punktowego programu KdEiP Cz.2)! Wskazane byłoby umożliwienie, wzorem programu Kogeneracja dla Energetyki i Przemysłu Cz.2), kwalifikowanie również mniejszych projektów, zwłaszcza tych, w których zagospodarowany jest osad ściekowy.	odrzucona	Program "Rozwój kogeneracji w oparciu o biogaz komunalny" nie określał minimalnego progu mocy co zaskutkowało projektami o bardzo niskiej wydajności i mocy (rzędu 0,2MW), które są bardzo kosztowne i nieefektywne. W ramach niniejszego programu intencją jest promowanie projektów o najwyższym potencjale. W kryteriach dostępu zrezygnowano ze wskazania minimalnej wymaganej wydajności instalacji, pozostawiono natomiast minimalna moc źródła.
88		7.3. Warunki dofinansowania 8) finansowaniu nie podlegają instalacje wytwarzania biogazu lub biogazownie rolniczego, wskazane w treści Programu Priorytetowego „Energia dla Wsi”, zgodnie z zapisami pkt 7.5.2 ppkt b) i 7.5.3 ppkt d),	7.3. Warunki dofinansowania – Usunąć pkt. 8 całkowicie – wykluczenie podmiotowe Beneficjentów Energii dla Wsi (rolników i spółdzielni) wskazane w dalszym pkt. 7.4 Beneficjenci w zupełności wystarczy by rolnicy i spółdzielnie kwalifikujący się do EdW nie składali tutaj wniosków! lub 8) finansowaniu nie podlegają instalacje wytwarzania biogazu lub biogazuownie rolniczego, wskazane w treści Programu Priorytetowego „Energia dla Wsi”, zgodnie z zapisami pkt 7.5.2 ppkt b) i 7.5.3 ppkt d), realizowane przez Beneficjentów wskazanych w pkt. 7.4 Beneficjenci programu Energia dla Wsi	Należy: – albo usunąć pkt. 8 całkowicie – bo wykluczenie podmiotowe Beneficjentów Energii dla Wsi (rolników i spółdzielni) w zupełności wystarczy lub – przy tym wykluczeniu typów instalacji, wskazanych w programie Energia dla Wsi (wykluczenie typów instalacji) koniecznie dodać jeszcze w tym samym zdaniu, że dotyczy ono (wykluczenie instalacji) tylko Beneficjentów wskazanych w Programie Energia dla Wsi (rolnicy i spółdzielnie energetyczne), bo inaczej wykluczycie całkowicie biogazownie rolnicze dla firm - a przecież nie taki jest zamysł tego programu - jest on widać skierowany z myślą o biogazie bazującym na segregowanych odpadach komunalnych i są one już wystarczająco faworyzowane, ale przecież nie było Państwa zamysłem wykluczyć całkowicie biogazownie rolnicze dla firm (bo te nie mogą korzystać z Energii dla Wsi)!	odrzucona	Zmieniono numerację z Ust. 7.3 pkt 8 na Ust. 7.3 pkt 9; doprecyzowanie w formie przypisu zastosowano w pkt 7.4. projektu programu.
89		8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU ... 12. Planowana inwestycja jest zgodna z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku mpzp dla obszaru na którym planowana jest realizacja inwestycji z ostateczną decyzją o lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzją o warunkach zabudowy.	wykreślenie w całości	Sugerowana rezygnacja z wymogu WZ lub MPZP. Faworyzuje to projekty na terenach objętych MPZP (niewielka część projektów biogazowych) i powoduję, że nie ma żadnej korzyści z umożliwienia przedłożenia decyzji środowiskowej w późniejszym terminie (przy wymogu WZ jest ona wymagana przed wydaniem decyzji WZ).	częściowo przyjęta	przeredagowano zapis kryterium 12.
90		8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU ... 13. Instalacja wpisuje się w cele określone we właściwym wojewódzkim planie gospodarki odpadami (WPGO).	wykreślenie w całości	Zbędna komplikacja procedury przygotowania wniosku o dofinansowanie, nie wnosząca żadnej wartości merytorycznej ani nie wymagana żadnymi przepisami prawa. Ponadto kryterium skierowane tylko dla biogazowni komunalnych – a te powinny być premiiowane ale nie być jedynymi typami projektów – biogazownie rolnicze realizowane przez firmy przetwarzające odpady przetwórstwa rolno-spożywczego, również powinny być dopuszczone do tego programu!	częściowo przyjęta	przeredagowano zapis kryterium 13.
91		8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU ... 14. Wnioskodawca przedstawił decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczącą inwestycji będącej przedmiotem dofinansowania.	wykreślenie w całości	Zapis klóci się z zapisami 7.3.4), gdzie wskazano wymagalność decyzji w sprawie OOŚ przed dniem zawarcia umowy o dofinansowania. Również klóci się z kryterium jakościowym punktowym II. Wykonalność inwestycji, p.1., gdzie brak decyzji OOŚ nie jest podstawą do odrzucenia projektu, a jej posiadanie oznacza przyznanie punktów.	odrzucona	Założeniem projektu programu jest realizacja projektów o zaawansowanym stopniu przygotowania inwestycyjnego- na etapie wnioskowania Wnioskodawca okazuje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczącą przedsięwzięcia będącego przedmiotem dofinansowania. - przed zawarciem umowy Beneficjent posiada ostateczną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczącą przedsięwzięcia będącego przedmiotem dofinansowania.
92		8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU ... 16. Wydajność instalacji fermentacji realizowanej w ramach inwestycji jest nie mniejsza niż 15 tys. Mg/rok, liczonej jako ilość biomasy poddanej procesowi fermentacji.	wykreślenie w całości albo 16. Wydajność instalacji fermentacji realizowanej w ramach inwestycji jest nie mniejsza niż 5 tys. Mg/rok, liczonej jako ilość biomasy poddanej procesowi fermentacji.	Poprawa dostępności Programu dla mniejszych inwestycji Kryterium całkowicie zbędne - wystarczającym jest kryterium 17, a jeśli już ma być wyznaczone to na poziomie 5 tys. ton/rok. Te 15 tys. ton zostało bezmyślnie skopiowane i powielane od czasów programu z gospodarki odpadowej, skierowanego dla dużych instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych i to złe i nietrafione założenie jest nadal powielane!	przyjęta	wykreślono kryterium.

93		8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE ... I.1. Ocena planowanego efektu środowiskowego – wpływ na realizację celu i wskaźników programu priorytetowego Zasady oceny: 0 pkt -Założenia i dane, będące podstawą do wyliczenia efektu ekologicznego, nie są wiarygodne i nie wskazują na możliwość osiągnięcia zakładanego efektu ekologicznego, -W wyniku procesu nie zostanie wyprodukowany nawóz w formie stałej lub płynnej albo środek wspomagający uprawę roślin spełniający wymagania Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wykonania niektórych przepisów Ustawy o nawozach i nawożeniu albo nawóz organiczny określony w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1009 z dnia 5 czerwca 2019 r. ustanawiającym przepisy dotyczące udostępnienia na rynku produktów nawozowych UE, zmieniającym rozporządzenia (WE) nr 1069/2009 i (WE) nr 1107/2009 oraz uchylającym rozporządzenie (WE) nr 2003/2003 (Dz. Urz. UE L 170 z 25.06.2019, str. 1, z późn.zm.) 5 pkt -Założenia i dane, będące podstawą do wyliczenia efektu ekologicznego, są wiarygodne i wskazują na możliwość osiągnięcia zakładanego efektu ekologicznego, -W wyniku procesu zostanie wyprodukowany nawóz w formie stałej lub płynnej albo środek wspomagający uprawę roślin spełniający wymagania Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wykonania niektórych przepisów Ustawy o nawozach i nawożeniu	wykreślenie w całości	Kryterium w żaden sposób nie reprezentuje oczekiwanego w programie efektu ekologicznego i niepotrzebnie ogranicza dostęp do programu, w szczególności w świetle rozwiązań w tym zakresie wprowadzonych Ustawą z dnia 13 lipca 2023 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu. Należy dopuścić wszystkie metody zagospodarowania produktu pofermentacyjnego przewidziane w Ustawie o nawozach i nawożeniu, szczególnie w świetle tego, że wskazane aktualnie mw programie metody są zarówno najmniej rozpowszechnione, jak i w praktyce nieposiadające ekonomicznego uzasadnienia.	odrzucona	Kryterium uzgodnione międzyresortowo.
94		8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE ... I.2. Planowana ilość wytworzonego biogazu w instalacji w ciągu roku Zasady oceny: 0 pkt : -Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 2 200 000 m3/rok 3 pkt -Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi nie więcej niż 4 500 000 m3/rok 5 pkt -Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi powyżej 4 500 000 m3/rok Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) powoduje odrzucenie wniosku	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji Zasady oceny: 0 pkt : -Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 1 500 000 m3/rok 3 pkt -Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi nie więcej niż 3 000 000 m3/rok 5 pkt -Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi powyżej 4 500 000 m3/rok Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) powoduje odrzucenia wniosku	Poprawa dostępności Programu dla mniejszych instalacji! Podane w projekcie ilości dla dwóch pierwszych przedziałów są bardzo wyśrubowanymi - w tym kształcie instalacje o mocy do mocy 0,5-0,7 MW nie są w stanie uzyskać żadnych punktów - dopiero instalacje o mocy około 1,0 MWe sięgają po 3 pkt. Zalecamy ustawienie wartości na 1,5 mln i 3,0 mln. Szczególnie istotny jest pierwszy przedział, gdzie każde roczne odchylenie może spowodować brak spełnienia przez instalację minimalnych parametrów kwalifikowalności do Programu.	odrzucona	Nie jest założeniem programu wspieranie tak małych instalacji; ponadto zmieniono zasady oceny w kryterium I.pkt.2. Obecnie proponuje się 0 punktów jeśli ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 1 800 000 m3/rok.
95		8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE ... I.3. Potwierdzenie wykorzystania energii cieplnej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji wykraczającej poza potrzeby instalacji związane z procesem wytwarzania biogazu.: (...) Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) powoduje odrzucenie wniosku WAGA: 3	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji Zasady oceny: Zasady oceny: (...) Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) nie powoduje odrzucenia wniosku WAGA: 1	Nie w każdych warunkach wykorzystanie ciepła z biogazowni jest możliwe lub ekonomicznie uzasadnione, co nie przekreśla jej ekologicznej i ekonomicznej zasadności, szczególnie w sytuacji korzystnej sytuacji substratowej, w postaci segregowanych odpadów dla których kierowany jest ten program. O ile uzasadnione jest premiowanie projektów z wykorzystaniem ciepła, o tyle odrzucanie tych, które takiego wykorzystania nie zapewniają nie ma uzasadnienia. O zasadności przyznania dofinansowania dla takich projektów powinien zdecydować ranking. Wykorzystanie ciepła nie jest w żadnym stopniu czynnikiem tak istotnym, jak produktywność instalacji. Nie jest zatem zasadne przyznawanie temu kryterium tak wysokiej wagi.	odrzucona	Rozszerzono zakres punktacji oraz poziomy wykorzystania wyprodukowanego ciepła pozostającego po wykorzystaniu na potrzeby wytwarzania biogazu. Założeniem projektu programu jest aby inwestycja potwierdzała możliwości techniczne do wykorzystania energii cieplnej w jak największym procencie na miejscu, oddanie na potrzeby przemysłowe czy przyłączenia do sieci ciepłowniczej.

96	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE ... I.3. Ocena procentowej zawartości selektywnie zebranych bioodpadów komunalnych w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji: 0 pkt – poniżej 25% stanowią selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji, 6 pkt – selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji zawierają się pomiędzy 25% a 60%, 10 pkt – powyżej 60% stanowią selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji. (...) WAGA: 2	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE ... I.3. Ocena procentowej zawartości selektywnie zebranych bioodpadów komunalnych w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji: 0 pkt – poniżej 25% stanowią selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji, 2 pkt – selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji zawierają się pomiędzy 25% a 60%, 4 pkt – powyżej 60% stanowią selektywnie zebrane bioodpady komunalne w całkowitym strumieniu poddawanych procesowi fermentacji. (...) WAGA: 1	Przywiązywanie tak wysokiej wagi do przedmiotowego kryterium nie ma technicznego, ekonomicznego ani ekologicznego wytłumaczenia. Bioodpady komunalne są substratem wysoce kłopotliwym zarówno pod względem technologicznym, jak i pod względem ekonomicznym. O ile zdecydowanie warto premiiować projekty wykorzystujące tego typu kłopotliwe substraty o tyle nie powinna być to kwestia w tak istotnym stopniu rozstrzygająca o pozytywnej ocenie projektu.	odrzucona	Przeredagowano zapisy w kryterium I.pkt.4.- chęć wyrównania szans biogazowni na bioodpady z innymi biogazowniami.
97	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE (...) Suma punktów w obszarze I (minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny w ramach obszaru wynosi 60% możliwych do uzyskania punktów)	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE (...) Suma punktów z oceny w obszarach I-III Suma punktów w obszarze I (minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny w ramach obszaru wynosi X* możliwych do uzyskania punktów) X - stosunek minimalnej liczby punktów dla spełnienia kryterium I.2 do łącznej ostatecznej maksymalnej sumy punktów	Nie w każdych warunkach możliwe lub ekonomicznie uzasadnione jest zapewnienie spełnienia kryteriów wyznaczonych dla Programu z wyłączeniem kryterium produktywności, co nie przekreśla jej ekologicznej i ekonomicznej zasadności, szczególnie w sytuacji korzystnej sytuacji substratowej. O ile uzasadnione jest premiowanie projektów spełniających kryteria inne, niż produktywność, o tyle odrzucanie tych, które innych kryteriów nie spełniają nie ma uzasadnienia. O zasadności przyznania dofinansowania dla takich projektów powinien zdecydować ranking.	częściowo przyjęta	Wykreślono zdanie: (minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny w ramach obszaru wynosi 60% możliwych do uzyskania punktów).
98	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE (...) Suma punktów w obszarze II (minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny w ramach obszaru wynosi 60% możliwych do uzyskania punktów)	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE (...) Suma punktów w obszarze II (minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny w ramach obszaru wynosi 30% możliwych do uzyskania punktów)	W proponowanej formule pozytywna ocena kryterium nie gwarantowała uzyskania minimum punktowego. Nie ma też możliwości uzyskania dodatkowych punktów w tym obszarze, ponieważ składa się on z jednego kryterium.	częściowo przyjęta	Wykreślono zdanie: (minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny w ramach obszaru wynosi 30% możliwych do uzyskania punktów).
98	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE ... III.2. Efektywność kosztowa projektu w stosunku do planowanej wydajności instalacji będącej przedmiotem wniosku Zasady oceny: 0 pkt - Wysokość kosztów efektu rzeczowego 1 Mg/rok wydajności instalacji wynosi powyżej 3 500 zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz projektowanej wydajności instalacji będącej przedmiotem wniosku); 3 pkt - Wysokość kosztów efektu rzeczowego 1 Mg/rok wydajności instalacji wynosi od 2 500 zł do 3 500 zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz projektowanej wydajności instalacji będącej przedmiotem wniosku); 5 pkt - Wysokość kosztów efektu rzeczowego 1 Mg/rok wydajności instalacji wynosi poniżej 2 500 zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz projektowanej wydajności instalacji będącej przedmiotem wniosku); Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) nie powoduje odrzucenie wniosku	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE ... III.2. Efektywność kosztowa projektu w stosunku do planowanej wydajności instalacji będącej przedmiotem wniosku Zasady oceny: 0 pkt - Wysokość kosztów efektu rzeczowego 1 m3 rocznej produkcji biogazu wynosi powyżej 18 zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz produktywności instalacji); 3 pkt - Wysokość kosztów efektu rzeczowego 1 m3 rocznej produkcji biogazu wynosi od 12 zł do 18 zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz produktywności instalacji); 5 pkt - Wysokość kosztów efektu rzeczowego 1 m3 rocznej produkcji biogazu wynosi poniżej 12 zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz produktywności instalacji); Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) nie powoduje odrzucenie wniosku	Kryterium masy przetwarzanej biomasy nie jest absolutnie żadnym kryterium reprezentatywnym ze względu na różnorodny poziom uwodnienia różnych odpadów. Bardziej adekwatnym byłoby kryterium odnoszące się do produktywności instalacji - ilości wytworzonego biogazu, jako wspólnego mianownika wszystkich instalacji.	częściowo przyjęta	Wykreślono kryterium.

99	Konfederacja Lewiatan	Dyrektor Departamentu Energii i Zmian Klimatu	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE (...) Suma punktów w obszarze III (minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny w ramach obszaru wynosi 60% możliwych do uzyskania punktów)	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE (...) Suma punktów w obszarze III (minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny inwestycji wynosi 40% z sumy punktów)	60% jest nieosiągalne dla projektów 0,5 i 1,0 MWe. O ile uzasadnione jest premiowanie projektów bardziej efektywnych (znakomita mniejszość projektowanych aktualnie biogazowni kogeneracyjnych), o tyle odrzucanie tych, które mają niższą efektywność nie ma uzasadnienia. O zasadności przyznania dofinansowania dla takich projektów powinien zdecydować ranking.	częściowo przyjęta	Usunięto zapis: minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny inwestycji wynosi 40% z sumy punktów.
100			8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE (...) Suma punktów w obszarach I-III (minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny w ramach obszaru wynosi 60% możliwych do uzyskania punktów)	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE (...) Suma punktów w obszarach I-III (minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny inwestycji wynosi 40% z sumy punktów)	60% jest nieosiągalne dla projektów 0,5 i 1,0 MWe. O ile uzasadnione jest premiowanie projektów bardziej efektywnych (znakomita mniejszość projektowanych aktualnie biogazowni kogeneracyjnych), o tyle odrzucanie tych, które mają niższą efektywność nie ma uzasadnienia. O zasadności przyznania dofinansowania dla takich projektów powinien zdecydować ranking.	częściowo przyjęta	jw.
101			Ust. 5: Nabór wniosków odbywa się w trybie konkursowym.	Ust. 5: Nabór wniosków odbywa się w trybie ciągłym.	Przebieg poprzedniego, podobnego PP NFOŚiGW (<i>Rozwój kogeneracji w oparciu o biogaz komunalny</i>), pokazuje, że instalacji biogazowych bazujących na odpadach komunalnych, dopiero się rozwija. W ww. programie, pomimo prowadzenia naboru w okresie od 13.02.2023 r. do aż 30.07.2024 r., wg informacji dostępnych na stronach NFOŚiGW do dziś zawarte zostały jedynie dwie umowy o dofinansowanie i to dotyczące tej samej inwestycji. Przy tym, konkursowy tryb naboru właściwy wydaje się bardziej adekwatny w sytuacjach naborów o dużym, przewidywanym zainteresowaniu, np. długo wyczekiwanych przez rynek. Zastosowanie trybu ciągłego w przypadku niniejszego PP może mieć wiele zalet, w tym: wnioski złożone na początku naboru będą mogły liczyć na szybszą ocenę; nabór będzie mógł być prowadzony dłużej, bez powodowania opóźnień w ocenie wniosków (konieczności oczekiwania na listy rankingowe itd.), co ma szczególne znaczenie w przypadku niniejszego PP, wymagającego istotnego zaangażowania formalnego inwestycji przed złożeniem wniosku. Poza tym, nabory ciągłe wydają się bardziej zachęcające dla Wnioskodawców niż konkursy (zarówno do startu, jak i planowania inwestycji objętej PP), gdyż daje im to większą pewność, że w przypadku spełnienia zasad, będą mogli liczyć na dofinansowanie.	odrzucona	Intencją jest wybranie najbardziej efektywnych projektów/inwestycji, pod względem zarówno ekonomicznym, technicznym i ekologicznym, do dofinansowania w ramach naboru konkursowego.
102			Ust. 6 pkt 2 lit. b kwalifikuje się koszty budowy i wyposażenia kompostowni odpadów przeznaczonych wyłącznie do kompostowania masy pofermentacyjnej pochodzącej z biogazowni objętej wnioskiem lub budowy linii służącej do higienizacji oraz przygotowania masy pofermentacyjnej do przygotowania z niej nawozu lub środka poprawiającego właściwości gleby,	Ust. 6 pkt 2 lit. b kwalifikuje się koszty budowy i wyposażenia kompostowni przeznaczonych wyłącznie do kompostowania: masy pofermentacyjnej pochodzącej z biogazowni objętej wnioskiem lub stosowanego w niej materiału wsadowego; oraz budowy linii i obiektów służących do higienizacji oraz przygotowania materiału wsadowego do stosowania w ww. biogazowni lub masy pofermentacyjnej do przygotowania z niej nawozu, środka poprawiającego właściwości gleby lub produktu nawozowego UE, jak i innych urządzeń i obiektów służących do przygotowania materiału wsadowego do fermentacji (w tym oddzielenia frakcji organicznej od nieorganicznej, np. rozpaku) oraz ich przechowywania,	Zasadnym wydaje się rozszerzenie przedmiotowego postanowienia o: - Inne typowe linie i urządzenia wchodzące w skład instalacji fermentacji odpadów, takich jak zwłaszcza linie do oczyszczania i wstępnej obróbki masy wsadowej - a także możliwość stosowania do tego kompostowni. - Możliwość wytwarzania z masy pofermentacyjnej produktu nawozowego UE, o którym mowa w art. 2 pkt 14 ustawy o nawozach i nawożeniu oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2019/1009, który jest odrębną, a często równorzędną kategorią względem nawozów i środków poprawiających właściwości gleby, przewidywaną bezpośrednio przez przepisy prawa UE.	odrzucona	Środki Funduszu Modernizacyjnego mogą być przeznaczane na infrastrukturę służącą efektywności energetycznej - tu na wysokosprawną kogenerację (aby dane działanie znajdowało się w obszarze priorytetowym). Poboczne koszty niezwiązane z zagospodarowaniem pofermentu z procesu produkcji biogazu nie mogą być uznane za kwalifikowane.
103			Ust. 7.2. pkt 1: dofinansowanie w formie dotacji do 40% kosztów kwalifikowanych, z zastrzeżeniem, że kwota dotacji nie może przekroczyć kwoty pożyczki udzielonej przez NFOŚiGW, na ten sam projekt, z zastrzeżeniem postanowień pkt 7.2.3;	Ust. 7.2. pkt 1: dofinansowanie w formie dotacji do 45% kosztów kwalifikowanych (przy czym, w przypadku pomocy na rzecz małych przedsiębiorstw dotacja może wynosić do 65%, a w przypadku pomocy na rzecz średnich przedsiębiorstw do 55%), z zastrzeżeniem, że kwota dotacji nie może przekroczyć kwoty pożyczki udzielonej przez NFOŚiGW, na ten sam projekt, z zastrzeżeniem postanowień pkt 7.2.3;	Jak wskazano w uwadze nr 1, dotychczasowa praktyka pokazuje, że podobne programy nie cieszyły się wysokim zainteresowaniem. W związku z tym, zasadnym wydaje się oznaczenie progu możliwej dotacji do maksymalnego zgodnego z rozporządzeniem GBER.	odrzucona	W związku z relatywnie niewielkim budżetem programu, nie wydaje się zasadnym zwiększenie intensywności dotacji. Środki Funduszu Modernizacyjnego przeznaczone są co do zasady na efektywność energetyczną i powinny być lokowane na efektywne projekty zarówno pod względem kosztowym jak i środowiskowym. Po ostatecznym uzgodnieniu pozostawiono maksymalną wysokość dotacji na poziomie 40% + pożyczkę.
104			Ust. 7.3 pkt 1 lit. a wyплата transz dotacji może nastąpić wyłącznie w formie refundacji;	Ust. 7.3 pkt 1 lit. a <i>skreślono</i>	Możliwość korzystania z zaliczkowej formy wypłat zwiększa atrakcyjność programu, zwłaszcza w przypadku podmiotów, które bez pomocy publicznej nie miałyby możliwości finansowych realizacji przedmiotowej inwestycji; a także ogranicza problematyczną kwestię finansowania pomostowego. Ewentualnie, wnosimy o rozważenie przez NFOŚiGW rozwiązania pośredniego, polegającego na ograniczeniu wypłat zaliczkowych do pewnego udziału procentowego całości kosztów kwalifikowanych.	przyjęta	Uwaga uwzględniona. Wskazano tylko, że płatność końcowa stanowiąca 5% kwoty udzielonego dofinansowania (łącznie w formie dotacji i pożyczki) jest dokonywana wyłącznie w ramach dotacji w formie refundacji;

105		Ust. 7.3 pkt 8 finansowaniu nie podlegają instalacje wytwarzania biogazu lub biogazu rolniczego, wskazane w treści Programu Priorytetowego „Energia dla Wsi”, zgodnie z zapisami pkt 7.5.2 ppkt b) i 7.5.3 ppkt d).	Ust. 7.3 pkt 8 finansowaniu nie podlegają instalacje wytwarzania biogazu lub biogazu rolniczego, wskazane w treści Programu Priorytetowego „Energia dla Wsi”, zgodnie z zapisami pkt 7.5.2 ppkt b) i 7.5.3 ppkt d), jeżeli są realizowane przez beneficjentów określonych w pkt 7.4. Programu Priorytetowego "Energia dla Wsi".	Brzmienie powołanych w tym przepisie pkt 7.5.2 ppkt b) i 7.5.3. ppkt d) PP Energia dla Wsi samo w sobie odnosi się wyłącznie do rodzajów instalacji (<i>wytwarzania energii z (biogazu lub) biogazu rolniczego w warunkach wysokosprawnej kogeneracji o mocy elektrycznej...</i>). Rozumiemy, że intencją NFOŚiGW jest oddzielenie inwestycji kwalifikowalnych w ramach ww. programu oraz przedmiotowego, jednak dostrzegamy potrzebę wsparcia projektów kogeneracji na terenach miejsko-wiejskich, które z racji mniejszego zagęszczenia charakteryzują się największymi zapóźnieniami w budowie infrastruktury ciepłej. Należy umożliwić realizację projektów przez przedsiębiorstwa z wykluczeniem podmiotów określonych w pkt. 7.4 (spółdzielnie, rolnik) na każdym obszarze, również miejsko-wiejskich.	odrzucona	Zmieniono numerację z Ust. 7.3 pkt 8 na Ust. 7.3 pkt 9; doprecyzowanie w formie przypisu zastosowano w pkt 7.4.PP.
106		Ust. 7.4 Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 162 z późn zm.), z wyłączeniem beneficjentów określonych w pkt 7.4. Programu Priorytetowego „Energia dla Wsi”.	Ust. 7.4 1) Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 162 z późn zm.), z wyłączeniem beneficjentów określonych w pkt 7.4. Programu Priorytetowego „Energia dla Wsi”, realizujących inwestycje wskazane w treści Programu Priorytetowego „Energia dla Wsi”, zgodnie z zapisami pkt 7.5.2 ppkt b) i 7.5.3 ppkt d). 2) Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, a także gminne, powiatowe i wojewódzkie osoby prawne.	1) Obecne brzmienie postanowienia może być rozumiane zbyt szeroko, gdyż określa ono ogólnie rodzaj beneficjenta, bez dookreślenia rodzaju realizowanej przez niego inwestycji. Wobec tego, niesłusznie z programu mogliby być wyłączeni przedsiębiorcy, którzy wcale nie zamierzają realizować inwestycji kwalifikującej się do programu Energia dla Wsi, lecz inną, której dotyczy niniejszy program. Obecne brzmienie postanowienia mogłoby wykluczyć np. przedsiębiorcę, który pomimo posiadania statusu rolnika, ma zamiar przeprowadzenia inwestycji w biogazownię komunalną, zupełnie niezwiązaną z jego działalnością rolniczą. 2) Biorąc pod uwagę, że program nakierowany jest w szczególności na inwestycje służące do przetwarzania odpadów komunalnych, zasadnym wydaje się rozszerzenie potencjalnego kręgu beneficjentów także na jednostki samorządu terytorialnego oraz podmioty z nimi związane. Tego rodzaju podmioty często biorą udział w gospodarce odpadami, a także posiadają prawa do gruntów umożliwiających realizację inwestycji celu publicznego, co sprawia, że program może być dla nich atrakcyjny.	częściowo przyjęta	w Ust. 7.4. dodano przypis.
107		Kryteria dostępu pkt 14 Wnioskodawca przedstawił decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczącą inwestycji będącej przedmiotem dofinansowania.	Kryteria dostępu pkt 14 Wnioskodawca przedstawił decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczącą inwestycji będącej przedmiotem dofinansowania (jeśli dotyczy).	Dla przedsięwzięć dla których nie jest wymagana decyzja środowiskowa nie powinno być wymgania przedstawienia takiej decyzji (punktowanej) lub formalnego potwierdzenia umorzenia postępowania, oprócz formalnego udokumentowania przez beneficjenta podstawy prawnej braku wszczęcia postępowania o wydanie DŚU. W dotychczasowych praktykach organy administracji publicznej mają problem z wyborem odpowiedniej procedury w przypadku wpłynięcia wniosku wraz z kartą informacyjną dla inwestycji nie wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i często pozostawiają wniosek bez rozpatrzenia.	odrzucona	Założeniem projektu programu jest realizacja projektów/inwestycji o zaawansowanym stopniu przygotowania inwestycyjnego- na etapie wnioskowania Wnioskodawca okazuje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczącą przedsięwzięcia będącego przedmiotem dofinansowania. Przed zawarciem umowy - Wnioskodawca/ Beneficjent posiada ostateczną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczącą przedsięwzięcia będącego przedmiotem dofinansowania. Zwrot: "(jeśli dotyczy)" może być doprecyzowany na poziomie naboru wniosków - np. przedłożenie postanowienia organu o braku potrzeby opracowywania dec. OOŚ.
108		Kryteria jakościowe punktowe cz. I pkt 2 0 pkt : - Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 2 200 000 m3/rok 2 pkt - Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi nie więcej niż 4 500 000 m3/rok 4 pkt - Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi powyżej 4 500 000 m3/rok	Kryteria jakościowe punktowe cz. I pkt 2 0 pkt : - Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 1 8000 000 m3/rok 2 pkt - Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi nie więcej niż 3 600 000 m3/rok 4 pkt - Ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi powyżej 3 6000 000 m3/rok	Jak rozumiemy, intencją NFOŚiGW w ramach programu jest finansowanie projektów o mocy nie mniejszej niż 1 MW elektrycznej i ciepłej łącznie. W związku z tym, wymóg produkcji co najmniej 2,2 mln m3 biogazu / rok jest nadmiarowy. Układ kogeneracyjny biogazowni o mocy łącznej 1 MW, pracujący standardowo w przeliczeniu na godzinę pracy pełną mocą ok. 8 000 godzin / rok, wyprodukuje brutto ok. 8 000 MWh energii (razem) ze sprawnością łączną na poziomie ok. 90%. Oznacza to, że do ww. wolumenu produkcji niezbędne będzie dostarczenie jako paliwa biogazu o wartości opałowej ok. 8 888 MWh. Biogaz zawiera przeciętnie 50% metanu o wartości opałowej ok. 1 kWh / Nm3. Oznacza to, że do osiągnięcia wartości opałowej ok. 8 888 MWh potrzebne będzie ok. 888 888 m3 metanu / rok, co daje ok. 1 777 777 m3 biogazu / rok - w zaokrągleniu 1,8 mln m3 biogazu / rok.	częściowo przyjęta	W kryteriach dostępu zrezygnowano ze wskazania minimalnej wymaganej wydajności instalacji. Ponadto preredagowano kryterium I.pkt.2. Obecnie proponuje się 0 punktów, jeśli ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 1 800 000 m3/rok.
109		Kryteria jakościowe punktowe, cz. II pkt 1 0 pkt - nie dysponuje warunkami technicznymi przyłączenia (dla energii elektrycznej i ciepła 2, 4 pkt - dysponuje warunkami technicznymi przyłączenia dla energii elektrycznej i ciepła.	Kryteria jakościowe punktowe, cz. II pkt 1 0 pkt <i>skreślono</i> 2, 4 pkt <i>skreślono</i>	Pojęcie "warunków technicznych przyłączenia" może być interpretowane w bardzo różny sposób. Nie daje ono też odpowiedzi, czy takie warunki mają istnieć już w chwili złożenia wniosku, co może być niezasadne w niektórych przypadkach (przyłączenia ciepłe buduje się razem z inwestycją zwłaszcza w przypadku, gdy sieć nie istnieje, a przyłącze do odbiorcy będzie dopiero budowane). Dodatkowo należy pamiętać, iż podobnie sytuacja będzie występowała w projektach autokonsumujących energię elektryczną.	częściowo przyjęta	Przeredagowano kryterium II.pkt.1.

110			Kryteria jakościowe punktowe, cz. III pkt 1 0 pkt - wysokość kosztów 1 MW zainstalowanej mocy wysokosprawnej kogeneracji wynosi powyżej 31 250 tys. zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w instalacji będącej przedmiotem wniosku); 2 pkt - wysokość kosztów 1 MW zainstalowanej mocy wysokosprawnej kogeneracji wynosi od 18 000 tys. zł do 31 250 tys. zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w instalacji będącej przedmiotem wniosku); 5 pkt - wysokość kosztów 1 MW zainstalowanej mocy wysokosprawnej kogeneracji wynosi poniżej 18 000 tys. zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w instalacji będącej przedmiotem wniosku);	Kryteria jakościowe punktowe, cz. III pkt 1 0 pkt - wysokość kosztów 1 MW zainstalowanej mocy wysokosprawnej kogeneracji (elektrcznej i ciepłej łącznie) wynosi powyżej 31 250 tys. zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w instalacji będącej przedmiotem wniosku); 2 pkt - wysokość kosztów 1 MW zainstalowanej mocy wysokosprawnej kogeneracji (elektrcznej i ciepłej łącznie) wynosi od 18 000 tys. zł do 31 250 tys. zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w instalacji będącej przedmiotem wniosku); 5 pkt - wysokość kosztów 1 MW zainstalowanej mocy wysokosprawnej kogeneracji (elektrcznej i ciepłej łącznie) wynosi poniżej 18 000 tys. zł (iloraz kwoty dofinansowania (pożyczka+dotacja) oraz zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w instalacji będącej przedmiotem wniosku);	Proponujemy doprecyzowanie ww. kwestii, w celu uniknięcia wątpliwości, że punktacja nie dotyczy wyłącznie mocy elektrycznej - w którym to przypadku wyznaczone progi byłyby zdecydowanie zbyt niskie, gdyż biogazowe instalacje nastawione na odpady komunalne zawierają zwykle szereg urządzeń i obiektów niewystępujących w mniej złożonych instalacjach (kompostownie, linie do przygotowania i obróbki masy wsadowej oraz pofermentacyjnej itd.).	przyjęta	Uwaga przyjęta w zaproponowanym brzmieniu.
111	Polska Izba Gospodarki Odpadami	Prezes Zarządu	Pkt 3 Budżet na realizację celu programu wynosi do 1 000 000 tys. zł, w tym: 1) dla bezzwrotnych form dofinansowania – do 400 000 tys. zł; 2) dla zwrotnych form dofinansowania – do 600 000 tys. zł.	Pkt 3 Budżet na realizację celu programu wynosi do 2 500 000 tys. zł, w tym: 1) dla bezzwrotnych form dofinansowania – do 1 000 000 tys. zł; 2) dla zwrotnych form dofinansowania – do 1 500 000 tys. zł.	Należy wrócić do pierwotnych założeń programu przedstawionych w ramach I konsultacji społecznych Niezrozumiałe jest 2,5-krotne obniżenie budżetu programu, a zwiększenie wskaźników osiągnięcia celu w pkt 2 (np. dodatkowa moc w OZE: wzrost z 30 MW do 32 MW)	odrzucona	Ostateczna kwota budżetu programu została ustalona (uzgodnienia międzyresortowe) w wysokości 1 mld PLN. Zmieniono podział budżetu.
112			Pkt 6 ppkt 2 lit. b kwalifikuje się koszty budowy i wyposażenia kompostowni odpadów przeznaczonych wyłącznie do kompostowania masy pofermentacyjnej pochodzącej z biogazowni objętej wnioskiem (..)	Pkt 6 ppkt 2 lit. b kwalifikuje się koszty budowy i wyposażenia kompostowni odpadów przeznaczonych do kompostowania masy pofermentacyjnej pochodzącej z biogazowni objętej wnioskiem (..)	Należy wykreślić słowo "wyłącznie" Finansowane powinny być również kompostownie przetwarzające oprócz pofermentu także odpady/pozostałości spoza instalacji - np. jako materiał strukturalny w produkowanym kompoście	odrzucona	Środki Funduszu Modernizacyjnego mogą być przeznaczane na infrastrukturę służącą efektywności energetycznej - tu na wysokosprawną kogenerację (aby dane działanie znalazło się w obszarze priorytetowym FM). Poboczne koszty niezwiązane z zagospodarowaniem pfermentu z procesu produkcji biogazu nie mogą być uznane za kwalifikowane.
113			Pkt 6 ppkt 3 lit. a koszty związane z przygotowaniem inwestycji kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 5% sumy kosztów kwalifikowanych inwestycji,	Pkt 6 ppkt 3 lit. a koszty związane z przygotowaniem inwestycji kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 10% sumy kosztów kwalifikowanych inwestycji,	sugeruje się podniesienie tej kwoty z uwagi na wysokie koszty początkowych - np. analiz opłacalności, studiów wykonalności czy specjalistycznych badań	odrzucona	W związku z relatywnie niewielkim budżetem programu (zmniejszeniem z 2,5 do 1 mld zł), nie wydaje się zasadne nadmierne kwalifikowanie pobocznych kosztów inwestycji związanych w produkcją biogazu do wytwarzanie energii i ciepła.
114			Pkt 7.2 ppkt 1 dofinansowanie w formie dotacji do 40% kosztów kwalifikowanych	Pkt 7.2 ppkt 1 dofinansowanie w formie dotacji do 50% kosztów kwalifikowanych	Sugeruje się przywrócić poziom z I edycji programu: do 50% dotacji	odrzucona	W związku z relatywnie niewielkim budżetem projektu programu, nie wydaje się zasadnym zwiększenie intensywności dotacji. Środki Funduszu Modernizacyjnego przeznaczone są co do zasady na efektywność energetyczną i powinny być lokowane na efektywne projekty zarówno pod względem kosztowym jak i środowiskowym. Po ostatecznym uzgodnieniu pozostawiono maksymalną wysokość dotacji na poziomie 40% + pożyczkę.
115			Pkt 7.3 ppkt 7 oraz pkt 8.17 finansowaniu podlegają wyłącznie instalacje fermentacji, wykorzystujące biogaz do wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji o zainstalowanej mocy od 1 MW (łączna moc źródła kogeneracyjnego);	Pkt 7.3 ppkt 7 oraz pkt 8.17 finansowaniu podlegają wyłącznie instalacje fermentacji, wykorzystujące biogaz do wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji o zainstalowanej mocy od 0,5 MW (łączna moc źródła kogeneracyjnego);	Sugeruje się obniżenie progu mocy zainstalowanej z uwagi na ewentualne etapowanie inwestycji oraz ryzyko przewymiarowania instalacji, a tym samym obniżenia ich sprawności w przypadku inwestycji o najmniejszej skali	odrzucona	Program " Rozwój kogeneracji w oparciu o biogaz komunalny" nie określał minimalnego progu mocy co zaskutkowało projektami o bardzo niskiej wydajności i mocy (rzędu 0,2MW), które są bardzo kosztowne i nieefektywne. W ramach niniejszego programu intencją jest promowanie projektów o najwyższym potencjale. W kryteriach dostępu zrezygnowano ze wskazania minimalnej wymaganej wydajności instalacji, pozostawiono natomiast minimalna moc źródła kogeneracyjnego 1 MW.
116			Kryterium jakościowe I.2. - Planowana ilość wytworzonego biogazu 0 pkt: mniej niż 2 200 000 m3/h 2 pkt: nie więcej niż 4 500 000 m3/h 4 pkt: powyżej 4 500 000 m3/h	Kryterium jakościowe I.2. - Planowana ilość wytworzonego biogazu 0 pkt: mniej niż 1 100 000 m3/h 2 pkt: nie więcej niż 2 250 000 m3/h 4 pkt: powyżej 2 250 000 m3/h	W przypadku obniżenia kryterium minimalnej mocy zainstalowanej z 1,0 MW do 0,5 MW, należy zmniejszyć również progi minimalnej produkcji biogazu	odrzucona	Nie jest założeniem projektu programu wspieranie tak małych instalacji; ponadto zmieniono zasady oceny w kryterium I.pkt.2. Obecnie proponuje się 0 punktów jeśli ilość wytworzonego biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w warunkach wysokosprawnej kogeneracji wynosi mniej niż 1 800 000 m3/rok.

Dodatkowo zaproponowano nabór konkursowy – co odpowiednio zmotywuje inwestorów i pozwoli na równoległą ocenę wszystkich wniosków oraz wybranie tych o największym potencjale i efektywności kosztowej, aby jak najbardziej racjonalnie wydatkować środki z Funduszu Modernizacyjnego (FM), dając nie tylko całościowy obraz, ale również umożliwić sprawiedliwe wsparcie dla projektów efektywnych o większym stopniu „gotowości” do realizacji. Mając powyższe na uwadze zoptymalizowano wskaźniki programu (przede wszystkim wzięto pod uwagę dane i wartości ze złożonych wniosków w ramach " Rozwój kogeneracji w oparciu o biogaz komunalny". Dodano kryterium punktowe Efektywność kosztowa projektu w stosunku do planowanej zainstalowanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji.

W zestawieniu proponowanych zmian zapisów projektu Programu nie uwzględniono wiadomości bez treści lub z pustym załącznikiem, treści obraźliwych lub mogących zostać uznane za niestosowne lub obraźliwe, zapytań dotyczących ścieżki składania wniosków oraz wszelkich innych, które choćby pośrednio nie zawierały propozycji modyfikacji projektu Programu.